Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטן

נייער פאלקסבלאט

אומפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 170 (1165) | Łódź, Niedziela 24 Lipca 1927 | פינפטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג כ״ד תמוז תרפ״ז. | Nr. 170 (1165)

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71.

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71.

ליקווידירט דער קאנפליקט צווישען באהן-מיניסטער און באהן-ארבייטער.

וואַרשאַ, 23. (טעלעפאָניש) עהער-געכטען האָט דער באַהן-מיניסטער ראָמאָצקי איבערגענומען אַ דעלעגאַציע פון באַהן-אַרבייטער מיט דעפ. קורילאָוויטש אין דער שפּ״ץ. אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם לעצטען קאָנפליקט צווישען מינ. ראָמאָצקי און דעפ. קורילאָוויטש, האָט מינ. ראָמאָצקי ערקלערט, אַז ער זעהט, דאָס דעפ. קורילאָוויטש האָט נישט געהאַט בדעה צו באַליידיגען די רעגירונג און אויך דער באַהן-מיניסטער האָט נישט געוואָלט באַליידיגען דעם דעפ. קורילאָוויטש. דערמיט ווערט דער אינצידענט ערלעדיגט.

ווייטער האָט מינ. ראָמאָצקי צוגעגעבען, אַז פון 1. סעפטעמבער וועלען געהעכערט ווערען די שכירות פאַר די באַהן-אַרבייטער.

ארעסטירט א מיט-רעדאקטאר פון „נאציא".

ארגאן פון נאצ. מינדערהייטען אין פוילען.

וואַרשאַ, 23 (טעלעפאָניש) עהער-געכטען נאָכמיטאָג האָט די פּאָליציי אַדורכגעפיהרט אַ גענויע רעוויזיע אין לאָקאַל פון דער רעדאַקציע פון חו״ש-בלאַט „נאַציאַ". ס'איז אַרעסטירט געוואָרען איינער פון די רעדאַקטאָרען ה' קאַראָל אָריאַ. די סבות און רעזולטאַטען פון דער רעוויזיע זיינען ביז איצט נישט באַקאַנט. דעפ. גרינבוים, וועלכער איז איינער פון די אַרויסגעבער פון „נאַציאַ", האָט אינטערווענירט אין דעם אינערן-מיניסטעריום. נאָר ער האָט קיין פאַקטישע ערקלערונגען נישט באַקומען.

(די „נאַציאַ" איז אַן אָרגאַן פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען און ווערט אַרויסגעגעבען דורך אַ קאָמיטעט, וועלכער באַשטעהט פון פאָרשטעהער פון אַלע נאַצ. מינדערהייטען. צו די אַרויסגעבער געהערען: סענ. טשערקאַווסקי (אוקראַינער), סענ. האַסבאַך (דייטש), דעפ. גרינבוים, דעפ. יערעמיטש (ווייס-רוס), אָלסיקאַ (ליטווינער). דער לעצטער נומער פון דער „נאַציאַ" איז קאָנפיסקירט געוואָרען. נאָר שפּעטער איז די קאָנפיסקאַציע אָפּגענומען געוואָרען. — די רעד.)

וואַרשאַ, 23 (טעלעפאָניש) אין דער לעצטער מינוט דערוויסען מיר זיך, אַז ס'איז אַרויס אַן אָפיציעלער קאָמוניקאַט, וועלכער מעלדעט, אַז די רעוויזיע איז נישט פאָרגעקומען אין לאָקאַל פון דער רעדאַקציע „נאַציאַ", נאָר אין דער פּריוואַט-וואוינונג פון רעדאַקטאָר אָריאַ, וועלכע געפינט זיך נעבען דעם רעדאַקציע-לאָקאַל. די רעוויזיע איז נישט אַדורכגעפיהרט געוואָרען אין צוזאַמענהאַנג מיט דער רעדאַגירטער צייטשריפט, נאָר צוליב דער אָנגעהעריגקייט פון אָריאַ צו אַן אַנטימלוכה'שער גרופּע.

וואס איז פערברענט געווארען אין ווינער יוסטיץ-געביידע.

ווין, 23 (סאַ. טעל.) ווי עס מעלדען די היגע צייטונגען זיינען בעת דער שׂרפה אין דער יוסטיץ-געביידע פערברענט געוואָרען טויזענדער דאָקומענטען וועגען גע-פּראָצעסען. ווייטער איז פערניכטעט געוואָרען העכער 5 טויזענד אַקטען וועגען ציווילע פּראָצעסען. ס'איז אויך פערברענט געוואָרען בעטהאָווען'ס צוואה, וועלכע האָט זיך געפינען אין אַרכיוו.

סאוויעטישע מאכט בעפרייט דעם פארוטשניק יאגי.

וואַרשאַ, 23. (טעלעפאָניש) די סאָוויעטישע מאַכט האָט געכטען בעפרייט דעם פּאָרוטשניק יאַגי, וועלכער איז מיט אַ צייט צוריק אַרעסטירט געוואָרען אויף דער פּויליש-סאָוויעטישער גרעניץ. פּאָר. יאַגי געפינט זיך שוין אין זיין גאַרניזאָן אין קראַסני.

מארשאל פילסודסקי פאהרט קיין דרוסקיעניק.

וואַרשאַ, 23 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) באַלד נאָך דעם לעגיאָניסטען-צוזאַמענפאָהר אין קאַליש, וואוהין ס'פאָהרט אויך אַרויס דער מאַרשאַל פּילסודסקי, וועט דער מאַרשאַל פּילסודסקי אָפּפאָהרען אויף קורצע צייט קיין דרוסקיעניק.

רעפרעסיעס געגען די קאמוניסטען

צוליב די חינער געשעהענישען.

ווין, 23 (סאַ. טעל.) די עסטרייכישע רעגירונג האָט בעטראַכט די פּראַגע וועגען 50 קאָמוניסטען, וועלכע האָבען אָנטייל גענומען אין די ווינער געשעהענישען. דער קאָמוניסטישער דעפּוטאַט אין פּרייסישען סיים פּיק איז פער'משפט געוואָרען אויף טורמע און שפּעטער וועט ער אַרויסגעשיקט ווערען פון עסטרייך.

שרעקליכער ווינד אין דייטשלאנד.

בערלין, 23 (סאַ. טעל.) אין טיריגען, נישט ווייט פון אייזענבאַך, איז אַדורך אַ שרעקליכער ווינד, וועלכער האָט געדויערט 2 מינוט און האָט אָנגעמאַכט גרויסע היזקות. אַ גאַנצע רייה הייזער אין די אַרומיגע דערפער זיינען בעשעדיגט געוואָרען. דער ווינד האָט אומגעוואָרפען אַ פאַבריקס-קוימען פון 40 מעטער הויך. הונדערטע יעהריגע בוימער זיינען אַרויסגעריסען געוואָרען מיט די וואָרצלען.

וואס וועט בעטראכט ווערען אויף דער מאנטאג'דיגער זיצונג פון מיניסטארען-ראט?

וואַרשאַ, 23 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אויף דער מאָנטאָג'דיגער זיצונג פון מיניסטאָרען-ראַט וועלען צווישען אַנדערע בעטראַכט ווערען די פראַגען וועגען דער מלוכה-פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר פּאָסט-זענדונגען, טעלעגראַמען און טעלעפאָנישע געשפּרעכען.

גלייכצייטיג וועט בעשטעטיגט ווערען די נאָמינאַציעס: פון ה' באָרקאָוו-סקי אויפ'ן פּאָסטען פון לעמבערגער וואָיעוואָדע; פון ה' ציגולסקי אַלס דירעקטאָר פון האַנדעלס-דעפּאַרטאַמענט און אַלס געהילף-פּראָקוראָר פון העכסטען געריכט דעם וויצע-פּרעזעס פון קרייז-געריכט גומינסקי.

אינטערעסאַנט איז דערביי, אַז דער ריכטער גומינסקי איז געווען פּאָרזיצער אויפ'ן פּראָצעס איבער קאָווערדאַ'ן דעם מערדער פון סאָוויעטישען אַמבאַסאַדאָר וואָיקאָוו.

דערסעט וועגען די קהלות אין גאליציען

וועט פערעפענטליכט ווערען די צווייטע וואך.

וואַרשאַ, 23 (טעל.) די צווייטע וואָך וועט פערעפענטליכט ווערען דער דעקרעט פון דער רעגירונג וועגען די קהלות אין גאַליציען.

„צי וועל איך מעגען שפילען?"

פרעגט דער נייער רומענישער קעניג.

בוקאַרעשט, 23 (סאַ. טעל.) פון דער אומגעבונג פון דעם קעניג מיכאַיל מעלדעט מען, אַז דער יונגער קעניג פרעגט זיך איצט נאָך, פאַרוואָס האָבען איהם אָבער פּלוצלינג אַלע אָנגעהויבען רופען „קעניגליכע האָהײט"? צי האָט מען איהם געענדערט דעם נאָמען?

דעם קעניגס ערציהער האָט איהם אויפגעקלערט, אַז ער איז פון איצט אָן קעניג. דערויף האָט דער 6-יעהריגער קעניג געשטעלט אַ פראַגע: „צי וועל איך מעגען איצט שפּילען?"

קאנפליקט צווישען דייטשלאנד און עסטרייך.

בערלין, 23. (סאַ. טעל.). די עסטרייכישע רעגירונג האָט איבערגעשיקט דורך איהר בערלינער געזאַנדטען אַ פּראָטעסט צו דער דייטשער רעגירונג צוליב די לעצטע אַרויסטרעטונגען פון דעם אָנפיהרער פון די דייטשע „רייכס-באַנער" (רעפּובליקאַנישע גרופּע), דער סאָציאַליסט הערזינג.

גלייכצייטיג ווערען געפיהרט אונטער-האַנדלונגען וועגען דעם פּרייסישען דעפּ. פּיק, וועלכער איז אַרעסטירט געוואָרען בעת די לעצטע געשעהענישען אין ווין.

Dr. Z. Rakowski

ספעציאַליסט פאַר אויערן-, נאָז, האַלז- און לונגען-קראַנקהייטען.

קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9 טעלעפאָן 27-81

אָרדינירט פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אָן אין לאַגעווניצע זגערזשער 17 פון 10—11 און נ.מ. פון 2—3

פילהארמאניע-זאל

נאַרוטאָוויטש-נאָם 20

ציוניסטישע ארגאניזאציע אין לאדז.

מיטוואָך כ״ז תמוז ד. 27 ה. ח. 8.30 אַ זייגער אין אָוונט קומט פאָר - אַ

גרויסער מיטינג

מיט רעדעס וועלען אַרויסטרעטען די מיטגלידער פון ציוניסטישען עקזעקוטיוו-קאָמיטעט: פּרעזידענט פון צ.ק. פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין פוילען ה׳

ל. לעווינטע (וואַרשע),

ד״ר מ. הינדעס (וואַרשע),

דעפ. ד״ר י. ראזענבלאט (חאַר-שע),

און דער באַקאַנטער ציוניסטישער עסקן און שריפטשטעלער ה׳ מ. גורין (נאָוואָמיעסקאַ 15).

א. דער 15 ציוניסטישער קאנגרעס און די פּראָ-

ב. בלעמען פון ארץ-

ג. — ישראל-אויפבוי —

בילעטען שוין צו באַקומען אין ציוניסטישען-ביוראָ (צעגעלניאַנאַ 4) און ביי

574

רעכער

צו נייהען אויף דער מאַשין ווערט אָנגענומען ביי

ג. נאַרדמאַן

צעגעלניאַנאַ 29 29

פאלאניאל-קליינהענדלער-פעראיין

פּאָלודניאָוואַ 15 15

מאַכט בעקאַנט אַלע זיינע מיטגלידער, אַז עס איז שוין אַרויס דער

צעטעל נומער 9,

בעשטעטיגט דורך דעם ליבוט-אַמט. דער צעטעל נומער 8 ווערט דערמיט ערקלערט פאַר אומגילטיג. די פערוואַלטונג.

הילפס-פעראיין

„תומכי אורחים"

18 פּאַמאַרסקאַ 18

היינט און מאָרגען אַ גאַנצען טאָג

דינסטאג'דיגע אפצייכנונגס-טאג

יוגענד, נעמט אָנטייל אין אָפּצייכנונגס-טאָג!

כען מען זיך פערשרייבען א. טייל צו נעהמען אין

„תומכי אורחים"

אין דער פעראיינס-קאַנצעלאַריע, פּאַמאַרסקאַ 18.

פערשרייבט אייך מאַסענווייז!

נאפט-קריג געגען די סאוויעטען

קאנפליקט צווישען די גרויסע ענגלישע נאפט-פירמעס

לאנדאן, 23 (ספ. טעל.) דער נאפט-קריג, וועלכען דער „סטאנדארד אייל קאמפאני" און „שעל קאמפאני" האבען ערקלערט די סאוויעטען קען זיך ענדיגען זעהר טרויעריג, ווייל די „וואקיואם אייל קאמפאני" האט עפענטליך ערקלערט, אז זי וועט ווייטער בעניסען פון רוסישען נאפט: זי האלט רוסלאנד אלס איהר „נאטירליכען נאפט-קוואל". דער פרעזידענט פון „סטענדערד אייל קאמפ" האט אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט א רייהע גרויסע ענגלישע נאפט-פירמעס וועגען אנווענדען שארפע מיטלען געגען די פירמעס, וועלכע בעניסען פון רוסישען נאפט.

גרויסער קאמוניסטישער פראצעס אין סאסנאוויעץ.

סאסנאוויעץ, 23 (טעלעפאניש) נעכטען האט זיך דא אנגעהויבען א פראצעס געגען קאמוניסטען. אויף דער בעשולדיגונגס-באנק געפינען זיך 20 פערזאן, וועלכע ווערען בעשולדיגט אין אנגעהעריגקייט צו דער קאמוניס-טישער פארטיי און ארויסרופען קאמפלאטען אין וויסאקע, בענדינער קרייז. די בעשולדיגטע האבען זיך נישט מודה געווען אין זייער שולד. ס'זענען ארויסגערופען געווארען העכער 100 עדות.

א צוג שניידט אפ א זעלנער ביידע פיס.

שרעקליכער פארפאל אויפ'ן מורה-באהן-הויף אין ווארשא.

ווארשא, 23 (טעלעפאניש) היינט פריה איז אויף דעם מורה באהן-הויף איבערגעפאהרען געווארען דער זעלנער סטעפאן פאוויצקא. דער צוג האט דעם אומגליקליכען אפגעשניטען ביידע פיס. אין א שווערען צושטאנד איז דער פערוואונדעטער אפגעפיהרט געווארען אין אויאזדאווער שפיטאל, וואו ער איז נאך א האלבע שעה גע-שטארבען. ווי אזוי דער פארפאל איז פארגעקומען איז ביז איצט נישט פעסט-געשטעלט געווארען.

וואהלען צום ציוניסטי-שען קאנגרעס.

ווארשא, 23. (טעלעפאניש). מאר-גען איז דער לעצטער טאג אפצוגעבען ליסטעס ביי די וואהלען צום ציוניסטי-שען קאנגרעס. ביז איצט זענען אריינ-געטראגען געווארען 5 ליסטעס: „על-המשמר", „עת - לבנות", „מזרחי", „התאחדות" און א פעראייניגטע ליסטע פון רעכטע פועלי ציון מיט שומר-הצעיר.

פערזענליכע רעוויזיע ביי דער רומענישע גרעניץ.

בוקארעשט, 23. (ספ. טעל.) אויף דער רומענישער גרעניץ פיהרט אדורך די רומענישע מאכט גענויע רע-וויזיעס ביי די איבערייזענדע קיין רו-מעניען. אלע פאסאזשירען אונטערלי-גען א פערזענליכער רעוויזיע.

רומענישע וואלוטע פאלט

פאריז, 23. (טפ. טעל.) אויף דער היגער בערזע איז פערצייכענט געווא-רען א ירידה פון רומענישען לעי פון 15.50 אויף 14.50. מען ערקלערט דאס מיט דעם קריזיס, וואס רומעניען געהט איצט אדורך.

אונטערשטיצונגען פאר פאמיליעס פון רעזערוויסטען

1 זל. און 1,50 זל. טעגליך.

ווארשא, 23 (טעלעפאניש) אין צו-זאמענהאנג מיט דעם אנגענומענעם גע-זעץ וועגען אונטערשטיצונגען פאר פא-מיליעס פון רעזערוויסטען, וועלכע ווע-רען גערופען אויף איבונגען, האט זיך די אדמיניסטראציע - מאכט געווענדעט צו דער רעגירונג מיט א פארשלאג פעסטצושטעלען דעם הויך פון די אונ-טערשטיצונגען. לויט דעם פארשלאג זאלען קליינע פאמיליעס בעקומען 1 זל., גרעסערע 1,50 זל. טעגליך. די אויסצאהלונגען זאלען אדורכפיהרען די מאגיסטראטען.

נאך די בלוטיגע געשעהענישען אין וויען.

די ערשטע זיצונג פון שטאט-ראט.

וויען, 23 (ספ. טעל.) דער צו-שטאנד פון די פראווינדזען, וועלכע געפינען זיך אין די היגע שפיטאלען, איז בעפרידיגענד.

נעכטען איז פארגעקומען א זיצונג פון שטאט-ראט. די זיצונג איז ערווארט געווארען מיט א געוויסער אומרוהיגקייט, מען האט זיך געריכט, אז ס'וועט קו-מען צו גרויסע סקאנדאלען. ס'איז אבער אלץ אדורך זעהר רוהיג.

ס'זענען אנגענומען געווארען די פארשלאגען פון די רעכטע וועגען אויס-פארשען די ציישונגס-ידיעות וועגען דעם, אז מען האט דעם ערשטע שאס נעגעבען צו דער פאליציי און א פאר-שלאג פון די סאציאליסטען וועגען א גענויער אויספארשונג פון די געשעהע-נישען. דער פארשלאג פון די רעכטע אפצושאפען די געשאפענע ארבייטער-מיליציע איז אפגעווארפען געווארען.

נאציאנאליטעטען-בלאק צו די סיים-וואהלען וועט געשאפען ווערען

געשפרעך מיט דעפ. גרינבוים.

אין א געשפרעך מיט א יודישען זשורנאליסט האט זיך דעפ. גרינבוים אויף דאס אפן ארויסגעזאגט וועגען א מעגליכקייט פון א מינדערהייטס-בלאק צו די קומענדיגע סיים-וואהלען:

— לויט מיין איינזעהן וועט א נא-ציאנאליטעטען-בלאק צו די נייע סיים-וואהלען געשאפען ווערען. ביי אלע נאציאנאלע מינדערהייטען איז פערהאן שטארקע טענדענצען אזא בלאק צו שא-פען, די שטארקסטע גרופען פון יענע נאציעס זענען פאר אזא בלאק. די פאר-בערייטונגען צו אזעלכע אונטערהאנד-לונגען האבען זיך שוין אנגעהויבען און ווען עס וועט זיך דערנעהנטערען דער טערמין פון די וואהלען, וועלען די אונטערהאנדלונגען ווערען אינטענסי-ווער און דאן וועט מען ערשט קאנען מיטיילען גענויערע פרטים.

— צי אין אזא פאל וועלען אלע יו-דישע פארטייען אריינגעהן אין אזא בלאק?

— קאנקרעטעס קאן מען נאך איצט גאר נישט זאגען. קיין שום אונטער-האנדלונגען צווישען די יודישע פאר-טייען זענען וועגען דעם ענין נאך נישט פארגעקומען. איך ווייס נישט די טענדענצען פון אנדערע פארטייען. מיין פערזענליכע מיינונג איז, דאס ביי די נייע סיים-וואהלען וועט זיין אוני-מעגליך צו געהן מיט דער „אגודה". איבעריגענס האב איך שוין דאס נישט איין מאל עפענטליך ארויסגעזאגט.

— איז דער איצטיגער ציוניסטישער צענטראל-קאמיטעט מסכים מיט אייער שטעלונג פון דער פראגע?

— די אנפיהרונג איבער די פאליטי-שע ענינים געהער דעם אויבערראט, פון וועלכען איך בין פארזיצענדער. דער לעצטער ציוניסטישער לאנדעס-צוזאמענפאהר האט אנגענומען מיינע פאליטישע רעזאלוציעס. צווישען אויבער-ראט פון צ. ק. זענען נישט פאר-האן קיין חלוקי-דעות וועגען אינער-ליך פאליטישע לאנדעס פראגען.

זאל פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20

גאסטראלען פון די ליבלינגס-געסט אויס אמעריקא

אננא און היימאן יאקובאוויטש

היינט, זונטאג, דעם 24 טען יולי, 9 אווענד די גרויסע סוקסעס-פיעסע

איהר גרויסער סוד

לעבענסבילדער אין 4 אקטען מיט געזאנג פון זאלאמאטאווסקי. רעזשי: היימאן יאקובאוויטש. הויפט-ראלען: „ניגא"—אננא יאקובאוויטש, „פראפ. ווירעל" היימאן יאקובאוויטש

מארגען, מאנטאג, דעם 25-טען יולי 9 א זייגער אווענד

גרויסע פאפולערע פארשטעלונג פון 80 גר. ביז 2.50

דער גאט פון ליבע

לעבענס-בילדער אין 4 אקטען מיט געזאנג און טענץ פון ש. שטיינבערג. רעזשי: ה. יאקובאוויטש. הויפט-ראלען: „טעי"—אננא יאקובאוויטש, „סיימאן"—היימאן יאקובאוויטש. צום שלוס א קאנצערט-אפטיילונג מיט אנטייל ה' און פרוי יאקובאוויטש

דינסטאג, דעם 26-טען יולי, 9 א זייגער אין אווענד אויפ'ן פערלאנג פון פובליקום צו ביליגע פרייזען

„די גרינע כלה"

לעבענסבילדער אין 4 אקטען מיט געזאנג און טענץ פון סיגאל, רעזש. היימאן יאקובאוויטש. הויפט-ראלען: „גאלדעלע"—אננא יאקובאוויטש, „זעליג"—היימאן יאקובאוויטש

ס'נעמט אנטייל פרויען: בעזמאן, מאכאראווסקא, פאדערמאן. מענער: אריעל, אייזענבערג, באלבירסקי, האמבורגער, מאכאראווסקי, נייהויז, פאליאנסקי צוויליך

אדמיניסטראטאר: א. בעזמאן. פיהנע-לייטער: מאכאראווסקי.

בילעטען אויף אלע פארשטעלונגען צו בעקומען אין פילהארמאניע-קאסע.

נאך דער ערדציטערניש אין א"י.

בערוהיגענדער אויפרוף פון דער רעגירונג.—אינטערשטיצונג פין פייבסט.—הילף פון קראקא.

ירושלים (יט"א) די ארץ-ישראל רעגירונג האט ארויסגעלאזט אנ'אויפ-רוף, אין וועלכען זי בערוהיגט די בע-פעלקערונג און שטעלט פעסט, אז עס איז נישטא קיין שום גרונד צו פאניק.

לויט ווי דער סייסמאגראף צייגט, ווערט געזאגט אין אויפרוף, דארף מען נישט ערווארטען קיין בעדייטענדע ערד-ציטערניש אין ארץ-ישראל. עס זענען מעגליך נאר גאנץ שוואכע ציטערנישען.

ירושלים (יט"א) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, האט די שטאט-פערוואלטונג פון תל-אביב פארגעלעגט צו שיקען קיין שכם פריוויליגע ארביי-טער, וואס זאלען העלפען ביים בעזיי-טיגען די חורבות.

איצט איז אנגעקומען אנ'ענטפער פון דער ארץ-ישראל-רעגירונג, אז קיין פריוויליגע ארבייטער זענען נישט נויטווענדיג, ווייל עס בעגוגען די רע-גירונגס-ארבייטער.

ירושלים (יט"א) אין ארץ-ישראל איז ארויסגעלאזט געווארען אנ'אויפ-רוף צו אלע מוזולמענישע פעלקער, אין וועלכען זיי ווערען אויפגעפאדערט צו זאמלען געלד לטובת דעם הילפס-פאנד פאר די געליטענע פון דער ערד-ציטערניש אין א"י ישראל. אין אויפ-רוף ווערט געזאגט, אז די שאדענס, וואס עס האט געמאכט די ערד-ציטער-ניש, בעטרעפען 4 מיליאן פונט און אין שכם אליין דערגרייכען זיי צו א מיליאן פונט:

ירושלים, 23 (טפ. טעל.) דער קא-טוילישער פאטריארך אין ארץ-ישראל בארצלאסיני האט ערהאלטען פון פויבסט 50 טויזענד איטאליענישע לירען פאר די קרבנות פון דער לעצטער ערדצי-טערניש.

דער פויבסט בעט אויך דעם פאטרי-ארך צו שטעלען איהם א גענויען בע-ריכט וועגען די שאדענס, וואס זענען דורך דער ערדציטערניש ענטשטאנען אין די קריסטליכע הייליגע ערטער.

לאנדאן, (י.ט.א.) דער ציוניסטי-שער עקזעקוטיוו האט בעשלאסען צו שאפען א הילפס-פאנד פאר די געלי-טענע פון דער ערד-ציטערניש אין ארץ ישראל. דער עקזעקוטיוו האט ארויס געלאזט אנ'אויפרוף, אין וועלכען עס ווערט אנגעוויזען, אז די גרויסע שא-דענס, וואס זענען ענטשטאנען צוליב דער ערד - ציטערניש אין ארץ-ישראל דארפען נאך פערשטארקען די סימפא-טיעס צום לאנד.

די דאזיגע געפיהלען דארפען בעקו-מען זייער קאנקרעטען אויסדרוק אין אנטייל אין דער הילפס-אקציע.

די געזאמעלטע געלדער דארף מען גלייך איבערשיקען צום הויפט ביורא פון ציוניסטישען עקזעקוטיוו אדער צום „דזשואיש קאלאניאל טרוסט".

קראקא, (י.ט.א.) די היגע קהלה האט די ערשטע אין פוילען בעשלא-סען צו קומען צו הילף די געליטענע פון דער ערד-ציטערניש אין ארץ-ישראל אהן חילוק פון גלויבען און נאציאנא-ליטעט און האט צו דעם צוועק אסיג-נירט פארלויפיג טויזענד זלאטעס, אויס-דריקענדיג דערביי דעם וואונש, אז עס זאל וואס גיכער געגרינדעט ווערען א וועלט - הילפס-קאמיטעט צו העלפען די קרבנות פון דער קאטאסטראפע

ליבע צווישען א פריצ'ס טאכטער און אנ'ארבייטער.

געוואלט אנטלויפען און אריין אין טורמע.

ווארשא. 23 (טעלעפאניש) צום יובילער זאנוועל וואכהאלדער (פווער-דע 24) איז אין בעגלייטונג פון אנ'-עלעגאנטען הער געקומען א יונג פריילין און האט פארגעלעגט צו קוי-פען ביי איהר א גאלדענעם זייגער מיט א דיקער גאלדענער קייט פאר 30 זלאטיס.

אזוי ווי דער זייגער מיט דער קייט זענען ווערט געווען מעהר ווי 500 זלאטעס. האט ה' וואכהאלדער דער פריילין געהייסען ווארטען כלומרשט אויף געלד און אליין האט ער גערופען א פאליציאנט.

נאכ'ן אפפיהרען דאס „פארל" אין קאמיסאריאט אריין, האט זיך ארויסגע-וויזען פאלגענדע סענסאציאנעלע גע-שיכטע:

דאס פריילין פאליא ב., 18 יאהר אלט, איז א טאכטער פון א זעהר פער-מעגליכען גוטס-בעזיצער „קלעקסאנ דראוו", היטער וויענאווע. דאבעגען איהר בעגליימער — איז א געוועהנלי-כער מוליאזש מיט'ן נאמען אדאם שימטשיק (זלאמא 83).

מיט א קורצער צייט צוריק, איז שימ-טשיק ארויסגעקומען אין דערמאנטען גוט אריין, כדי דארט דורכצופיהרען א געוויסע ארבייט ביים איבערבויען א בנין. זיין אטלעטישע פיגור האט באלד געצויגען די אויפמערקזאמקייט פון דער רייכער בת-יחידה, וועלכע האט זיך שטארק פערליבט אין איהם. אויך דער לעצטער איז נישט פערבליבען גלייכגילטיג צו דער שעהנער יונגער פריצ'טע.

מיט איינינע טעג צוריק זענען זיי ביידע אנטלאפען פון פאלווארק. דער-ביי האט דאס מיידעל מיטגענומען א גרויסע סומע געלד און צירונג, צ. א אויך דעם פאטערס גאלדענעם זייגער.

ביי דעם יונגען „פארל" איז ענט-שטאנען א פאנטאסטישער געדאנק, צו לאזען זיך ווייט אין דער וועלט-אריין אויף אנ'אויטאמאביל.

זיי האבען געקויפט אנ'אויטא און דאס פריילין האט דערויף אויסגע-געבען דאס גאנצע צוגע'גנב'עטע געלד. בלייבענדיג אהן מזומנים האט זי מאקע בעשלאסען צו פערקויפען דאס צירונג, באלד ביים זייגער'ל איז זי אבער דורכגעפאלען.

דער „קאוואליער" איז אפגעפיהרט געווארען אין אויספארשונגס-אמט. דא-גענען דאס מיידעל איז איבערגעשיקט געווארען צו דער רעזערוו-פאליציי, וועלכע האט זי אפגעשטעלט צום פא-טער אין גוט.

יעדענפאלס ווערט ארום דעם ענין געפיהרט דורך דער פאליציי אנ'אויס-פארשונג, ווייל עס איז פערהאן א חשד, אז דער קאוואליער איז אויסער דעם געלד אויסען געווען נאך עפעס... דעם געקויפטען אויטא האט מען פער'התמ'עט אין א גאראזש.

„נייער פאלקסבלאט"

דער פראפעסאר
און דער מלאדשי פעלדשער.

כידוע, איז די פרייע אמעריקא אויך נישט פריי פון אנטיסעמיטישע אורטיילן, ווי מיר האבען עס שוין געהאט פיל געלעגענהייטען צו איבערצייגען זיך; ווי עס דערמאנט אונז אלע די קו-קלו-קלאן-באוועגונג, און ווי ס'האט אונז אגב ביז דער לעצטער צייט זיך באמיהט צו איבערצייגען אזא פאטענטאט, ווי לאמיר זאגען, הענרי פארד...

און דאך — אז אן אמעריקאנער בירגער פארלאזט די גרעניצען פון זיינע פאראייניגטע שטאטען, האט ער ליב צו קאקעטירען מיט זיין פרייקייט פון אלע פאראורטיילען און פון איראפעאישע זאבאבאנעס: דאס צווינגט איהם אפשר דער שילד — די פרייהייטס-סטאטוע...

אלעמאלס, אין איין זאך קאנט איהר דעם פראקטישען אמעריקאנער אפטער נישט אפזאגען: וואס-וואס, אבער ראציאנעל איז ער שוין איין מאל, און ער איז נישט מגזם מיט זיין גדלות, ווען ער קוקט פון וואלקענקראצערישען אויבען-אראפ אויף אונזערע נאציאנאל-שאוויניסטישע קאמפליקטען, וועלכע ער האלט פאר נארישע סענטימענטען.

איז — אפילו אזא כשר'ער און פרייער פאליאק, ווי דער פראפעסאר שיפּמיראדזקי, וועלכער שטעהט אין דער שפיץ פון די אמעריקאנער פילסודטשיקעס — ווען ער קומט אין פוילען, אינ'ם לאנד פון זיינע אבות, מיידט ער נישט אויס צו זאגען אזא אפיקורס'ישען געדאנק, (אין סיים, בעת א געשפרעך מיט אונזער מיטארבייטער), אז דער בעסטער וועג פאר'ן פויליש-יודישען צוזאמענלעבען אין פוילען, וואלט געווען דאס אדורכפיהרען די פאקטישע גלייכבארעכטיגונג פאר די יודען, אהן וועלכע ס'איז נישט זיימיגע פנ'ות.

אין דעם איז איבערצייגט דער חשוב'ער פראפעסאר, וועלכער האט געהאט די מעגליכקייט צו קאנטראלירען די ראציאנאלקייט פון זיין געדאנק אין זיין צווייטער היים, אין אמעריקא, וואו די יודישע בירגער זענען טאקי גלייכבארעכטיגט, און פערשטאפען דערביי נישט קיין עגמת נפש דעם קריסטליכען מיטבירגער.

דער חשוב'ער פראפעסאר ווייסט עס אויך זיכער, אז עס איז אזוי, און אלס פאטריאט פון פוילען וואלט ער זיך אוודאי געוואונשען, אז אויך דא ביי אונז זאל עס אזוי ווערען, אבער—

אבער ליידער,, ביי אונז, אין דעם פרט, האט נישט דער פראפעסאר די דעה, נישט דער העכסט-ענטוויקעלטער און ערנזיגער מענש מיט א וועלטבליק, נאר—דער... מלאדשי פעלדשער; אט דערזעלבער פעלדשער, וואס „ווייסט אלץ" און גלויבט נישט אין קיין שום גייסטען, וואס געפינען זיך מחוץ זיינע ד' אמות; דערזעלבער פעלדשער, וואס גלויבט באמונה שלימה, אז א דופק האבען די פראפעסארען און דאקטוירים אויסגעטראכט פרנסה-וועגען...

דעם דאזיגען פעלדשער איז זעהר שווער צו איבערצייגען, און אין די באמיש-באמלעפענישע געשטאלטען פון די פערשידענע באוואטשינסקי'ס, וועט ער געוויס דעם פראפעסאר פרובען איבערצייגען אין נאר א פערקעהרטער ערשיינונג, ווי דהיינו — אז די יודען זענען אין פוילען מעהר ווי גלייכבארעכטיגט, זיי זענען פריווילעגירט, און דעריבער—

דעריבער דארף מען איינפיהרען „נומערוס קלויזוס", דעריבער דארף מען צונעהמען ביי יודען דאס וואהלרעכט, דעריבער דארף מען די יודען נישט לאזען אטעמען מיט זייער אייגענער קולטור א.א.וו.א.א.וו. און דאן, אפשר, וועט געשאפען ווערען דאס גלייכגעוויכט—די גלייכבערעכטיגונג...

און דעריבער קומט עס טאקי ביי אונז אויס, אז דער פראפעסאר טראכט, און דער מלאדשי פעלדשער לאכט!

מן.

אויפ'ן ארט פון דער ערד-ציטערניש.
(בילדער און איינדרוקען).
— קארעספאנדענץ צום „נייעם פאלקסבלאט".

פארנאכט, אנ'ערך 24 שעה נאך דער קאטאסטראפאלער ערדציטערניש, בין איך אריינגעקומען אין שכם. אין שטאט הערשט א גרויסער טרויער, די מענשען — שאטענס, דרעהען זיך ארום, בלייכע, אויסגעמוטשעטע, ווי די מת'ים אויפ'ן עולם התהו און מאנכע שטעהען אין קופקעלעך, פערלוירענע, זיפצען, בעטראכטען די צושטערטע פערמעגענס און פערברעכען שטומערהייט די הענד...

ביים ארומקוקען זיך אין דער שטאט ווערט די הויט געגרינצעלט פאר שרעק; זי מאכט איינגאנצען דעם איינדרוק פון א שלאכטפעלד, דא און דארט און אומעטום, וואו דו ווארפסט א בליק, ליגען פערשידענע מעבעל-שטיקער, מלבושים און כלים, אויסגעמישט אין א משוגענעם פלאנטער און די געוואלדען פון די געליטענע לעכערן ממש די הערצער אדורך: דא בעוויינט א מאמע איהר זוהן, וואס זי ווייסט נישט וואו ער איז אהינגעקומען, לעבט ער, צי איז ער ערגיץ לעבעדיגערהייט בעגראבען געווארען הינטער א חורבה; דארט שלעפט מען פון הינטער אנ'איינגעפאלענער וואנד ארויס א הרוג און מענשען לויפען צו דערקענען.

א געשריי, ווי א בליץ בויערט אדורך די לופט — דאס האט א פרוי דערקענט איהר גע'הרג'עטען מאן... א ביסעל ווייטער, אויף דער ערד, נעבען א חורבה זיצט איינגעקורטשעט אנ'אלטער אראבער מיט א צושויבערטער באָרד און ווייגט, ווי א היענע אין דער מדבר, אז דאס הארץ ווערט צעשניטען איהם הערענדיג. צוויי ענגלישע מיליטער-לייט שטעהען איבער איהם, טרייסטען איהם, ווילען איהם מיט געוואלד אוועקפיהרען, ער קלאמערט זיך אבער פעסט מיט די ביינערדיגע פינגער אן א שטיין פון דער חורבה:

— איך שווער ביי אלא'ן, אז איך וועל זיך פון ארט נישט ריהרען! — די שטאט איז חרוב, מיין הויז צושטערט, די קינדער גע'הרג'עט — האב איך נישט מצהר וואס צו לעבען!...

אט אזוי זעהט אויס די אלטע שטאט שכם. דאס לעבען אין האנדעלט-פולס איז איבערגעריסען-געווארען. אלציג מענשען אויף הונדערט זענען געבליבען היימלאז, נעכטיגען זיי אין די גערטנער, אויף די גאסען און צו דעם אלעם איז נישטא, וואס צו עסען, מענשען בצהען ממש אויס פון הונגער. די שפייז-פראדוקטען, וועלכע זענען באלד צומארגענס נאך דער ערד-ציטערניש געשיקט געווארען פון ירושלים, תל-כרם און תל-אביב זענען מאמענטאל צוכאפט געווארען.

דער חורבן אין שכם איז זעהר א גרויסער און האט נישט קיין גלייכען צו זיך אין דער געשיכטע פון פאלעסטינא; עס איז כמעט אין דער גאנצער שטאדט נישט פערהאנען איין הויז, וואס זאל נישט זיין צושעדיגט געווארען. זעהר פיל גאסען, ווי גוראס-אל-פאקיס, „כאראס אל כאנזבלא", „באב-אל מיטאלבא" און פיל אנדערע זענען פערוואנדעלט-געווארען אין א בארג פון שאטער און ליים, אויסגעמישט מיט מענשליכע קערפערס...

צי געהן אין דער שטאט ובפרט אין געוויסע גאסען איז א גרויסע סכ.ה., ווייל נאך צעהנדליגער הייזער דראהען יעדע מינוט איינצופאלען און כמעט פאר יעדער גאס געפינט זיך א גרויסער שילד: „עס איז פערבאטען אין דער גאס צו געהן"...

עס איז שוין איניגע טעג נאך דער ערדציטערניש, אבער די פאניק אין שטאט האט נישט אויפגעהערט, הונדערטער מענשען פערלאזען אין שרעק די שטאט.

דער שומרונ'ישער טייל, וואס געפינט זיך אין שטאט, איז אויך זעהר צושעדיגט געווארען. פון די שומרונים איז פערהאן איין גע'הרג'עטער און צוויי פערוואונדעטע. דער גע'הרג'עטער איז א בעוואוסטער שלום בן עגדאלא, א 34-יעהריגער מאנופאקטור-סוחר. בעת ער האט דערפיהלט, אז די ערד הייבט אן צו ציטערן, האט ער געפרובט אנטלויפען, עס האט זיך איהם אבער נישט איינגעגעבען און איז דער'הרג'עט געווארען אין דער געוועלב-טיר. אלע איבריגע שמרונים זענען אנטלאפען און האבען זיך בעזעצט הינטערן בארג, נעבען שמרונישען בית הקברות. זייער כהן-גדול וואוינט דארט אין א פאלאטקע.

אין א געשפרעך, וואס איך האב געהאט מיט דעם כהן-גדול, האט ער מיר איבערגעגעבען, אז פון די לעבענס-פראדוקטען, וואס זענען געשיקט געווארען פאר שכם, האבען די שמרונים גארנישט בעקומען און אז זיי געהן ממש אויס פאר א שטיקעל ברויט; ער האט געוויינט פאר מיר מיט ביטערע טרערען, אז יודען זאלען אויף זיי רחמנות האבען און נישט לאזען זיי אויסגעהן פאר הונגער...

ש. כ-ן.

פראפ. איינשטיין
וועגען קינא, מוזיק, גליק און דעם גורל פון איראפא.

אנ'אמעריקאנער זשורנאליסט האט לעצטענס געהאט א אינטערוויו מיט פראפעסאר איינשטיין, וועלכער האלט זעהר נישט פון די זשורנאליסטען, וועלכע קומען איהם בעפאלען מיט קשיות. דאס מאל האט דער בערימטער פראפעסאר אבער געמאכט אנ'אויסנאהם דערפאר, וואס דער פריוילעגירטער זשורנאליסט האט געהאט א רעקאמענדאציע פון זיינעם א אינטימען פריינד.

אט ווי דער זשורנאליסט שילדערט די 20 מינוטען, וואס ער האט פערבראכט מיט איינשטיין:

ס'איז געווען א קאלטער פריהמארגען. ווען כ'בין צוגעקומען צו איינשטיין'ס וואוינונג, האט מיר א יונגע פרוי געעפענט און מען האט מיך אריינגעפיהרט אין איינשטיין'ס ארבייטס-קאבינעט, וואס איז געווען פול מיט רויך, מיט פאפירען, געאמעטרישע צייכנונגען, ביכער-פאליצעס אויף דער וואנט, ביים פענסטער — א שרייב-טיש. ס'האט מיך דערמאנט אין די וואוינונגען פון די אמעריקאנער סטודענטען.

באלד איז אריינגעקומען איינשטיין... אהן איבריגען חשק. ער האט אויסגעזעהן ווי פערלעגען. די געלבליכע הויט פון זיין הויכען שטערען האט א סך קנייטשען און איבער זיי שימערען גרוי-שווארצע האר. נאר דאס איז זיכער דער פנים פון א מענשען, וואס האט דערגרייכט די העכסטע מדרגה פון רוהם.

איינשטיין האט מיך קורץ בעגרוסט, גענומען פון שרייב-טיש א לאנגע לולקע, זי אנגעשטאפט מיט טאבאק און פערויכערט.

איך האב אנגעהויבען שטעלען פראגען. איינשטיין איז געווען קורץ אין זיינע ענטפערס. וועגען דער רעלאטיוויטעטס-טעאריע האב איך מיך געהיטען צו פרעגען דערפאר, וואס ס'איז שוין אזוי פיל געשריבען געווארען דעריבער און וואס דער ענין איז נאך אלץ נ'שט קלאר. כ'האב נאר געפרעגט צי קען מען פערווענדען די דאזיגע טעאריע אין טאג-טעגליכען לעבען.

— ניין, מיין לעהרע האט גאר קיין שייכות נישט מיט דעם אלטעגליכען לעבען פון מענשען.

— איך האב געהערט, אז איהר, הער איינשטיין, האלט שטארק פון קינא...

— יא,—האט ער מיך איבערגעריסען.— איך גלויב אין די לעבעדיגע פאטאגראפיעס, ווייל זיי ברענגען שיינקייט דער גרויסער מאסע פון דער מענשהייט, וואס פיהרט אנ'איינזייטיג און איינטעניג לעבען.

ווייטער האט איינשטיין גערעדט וועגען דעם, אז זינט דער מלחמה איז צו בעמערקען ווי עס ענדערט זיך די פסיכאלאגיע פון דער וועלט. עס איז דא אזא טרייסטלאזיגקייט אין אונזערע טרויעריגע צייטען. דער מענש הויבט אן זיך צוריקציהען אין זיך אליין. פון דאנען די נייע שטרעבונגען אין דער קונסט און ליטעראטור. דער מענש זוכט אנ'אינערליכען טרייסט פאר די ליידען פון זיין אויסערליכען לעבען.

איינשטיין איז אויך בעקאנט אלס א גרויסער אנהענגער פון מוזיק. ער מיינט, אז מוזיק איז נישט בלויז א שפיל, נאר אנ'אידעע. דורך דער מוזיק, — האט זיך אויסגעדריקט איינשטיין, — קאן מען פערשטיין די פערשידענע פיינהייטען פון געדאנק. וואס מען קאן אין ווערטער נישט אויסדריקען. מוזיק איז די אביעקטיוויזירונג פון דער איבערלעבונג.

און ווי איינשטיין וואלט געפיהלט, אז די ווערטער זענען אביסעל אונפערשטענדליך, האט ער עס געפרובט מסביר זיין בדרך משל:

דער מענש איז ארומגערינגעלט מיט'ן לעבען, ווי איינער, וואס שפרינגט אין ים אריין, איז ארומגערינגעלט מיט וואסער. דער מענש קען נישט זעהן דאס לעבען, ווייל ער איז צופיל אריינגעטון אין דעם. די מוזיק דערהויבט דעם מענש, איבער דער אויבערפלאך, און ער איז אימשטאנד אלס צו זעהן קלארער.

איינשטיין ליבט זיך אויסצודריקען:

דאס בעסטע, וואס דאס לעבען קען אונז שענקען, — איז א פנים, וואס שטראלט פון גליק.

— איז גליק דאס העכסטע אין לעבע? — האט געפרעגט דער אינטערוויואער.

איינשטיין האט זיך פערטראכט א ווייל און געענטפערט:

„אויב א מענש האט זיך געשטעלט פאר א ציל צו דערגרייכען גליק פאר זיך אליין, וועט ער עס קיינמאל נישט געפונען. מען קען נישט שטרעבען נאך גליק בלויז פאר זיך אליין, וואס איך מיין איז, אז די גרעסטע פרייד אין לעבען איז צו זעהן דאס גליק פון די אנדערע.

אויף די פראגע וועגען ספיריטואליזם, האט דער געניאלער יודישער פארשער געענטפערט:

— דער ספיריטואליזם איז אנ'אונגאטירליך מיטעל, כדי צו בעקומען א רעליגיעזע בעפרידיגונג.

— און ווי איז אייער מיינונג וועגען מלחמות?

איינשטיין האט פערקנייטשט דעם שטערן.

— איך בין א פאציפיסט. איך גלויב, אז ווען איראפא וועט נישט ווערען פאציפיסטיש, וועט זי צו גרונד געהן.

דער אמעריקאנער פרעגט ווייטער:

— און ווי פערקוקט איהר זיך אויף די נייע שטרעמונגען פון דער מענשהייט? וואוהין געהט מען?

ער האט געענטפערט קורץ:

— איך בין נישט קיין נביא. איך רעד נישט איבער זאכען, וואס איך ווייס נישט, איך פערגעס זיך נאר מיט דעם גרויסען „וודאי",—מיט דער „געוויסהייט".

די טאכטער איז אריינגעקומען און געמאלדען, אז צוויי הערען ווילען רעדען מיט איינשטיינען. דער געשפרעך איז איבערגעריסען געווארען.

פראפ. אלבערט איינשטיין
אלס פארשטעהער פון דייטשלאנד אויף דער סעסיע פון דער קאמיסיע פאר גייסטיגער צוזאמענארבייט.

גענף, 23 (טעלעגראפיש דורך י.ט.א) דא איז געעפענט געווארען די היי יעהריגע סעסיע פון דער פעלקערבונד-קאמיסיע פאר גייסטיגער צוזאמענארבייט.

די בעראטונגען קומען פאר אונטער'ן פארזיץ פון האלענדישען פראפעסאר לארענץ.

אין די ארבייטען פון דער קאמיסיע בעטייליגט זיך פראפעסאר אלבערט איינשטיין אלס פארשטעהער פון דייטשלאנד.

די נייעסטע פערפומען

קרעמען, טואלעט-זייפען, קעלנישע בלומען-וואסערן, פודער הוביגאן, קאטי און אנדערע צו קאנקורענץ-פרייזען עמפפעהלט

Perfumerja DRUKIER

Zawadzka 11

פאר אנגראסיסטען — ראבאט!

בעמערקונג: פודער קאטי און הוביגאן אויף געוויכט

רעיעל

ביליג!

נײַער פאָלקסבלאַט
24 יולי 1927.

דאָס לאָדזשער לעבען

נײַער פאָלקסבלאַט
24. יולי 1927.

24
זונטאַג
כד
תמוז תרפ"ז

יולי
זון-אויפגאַנג 3.41
זון-אונטערגאַנג 7.25
לענג פון טאָג 14, 12

לאָדזשער סחורות אין גריכענלאַנד

אַ געשפּרעך מיט'ן דירעקטאָר פון דער פּויליש-גריכישער האַנדעלס-קאַמער

אין לאָדז האָט געווילט דער דירעקטאָר פון דער פּויליש-גריכישער האַנדעלס-קאַמער אין אַטען, ה' אַלעקסאַנדער שליזשינסקי.

ה' שליזשינסקי, וועלכער איז אַ שטאַרקער אָנהענגער פון ווירטשאַפטליכער דערנענטערונג פון פּוילען מיט די לענדער פון נאָהענטען מזרח איז געקומען קיין פּוילען אין דער בעגלייטונג פון אָנגעזעהענעם גריכישען סוחר און אינדוסטריעלער מיכאַלאָפּולאָס. זיי האָבען זיך ספּעציעל באַקענט מיט די מעגליכקייטען פון אָפּזעצען אין גריכענלאַנד די לאָדזשער טעקסטיל-פּראָדוקציע.

אין אַ געשפּרעך מיט אונזער מיטאַרבייטער האָט שליזשינסקי ערקלערט:

אַ דאַנק דער פערמיטלונג פון'ם גריכישען קאָנסול אין לאָדז ה' אַדוו. יאַסטרזשעמבסקי האָב איך אָפּגעהאַלטען אַ רייהע קאָנפערענצען מיט די פאָרטרעטער פון דער גרויס-טעקסטיל-אינדוסטריע. דער איצטיגער פּוילישער געזאַנדטער אין גריכענלאַנד ה' יורקעוויטש און דער געוועזענער גריכישער געזאַנדטער אין ווארשא ה' קסידאַקיס האָבען פיל מיטגעווירקט מיט זייערע פאַרבערייטונגס אַרבייטען, אַז די איצטיגע פערהאַנדלונגען זאָלען ברענגען צום פערברייטערען די ביז-איצטיגע האַנדעלס בעציהונגען. גריכענלאַנד קען עקספּאָרטירען קיין פּוילען טאַבאַק, ראָזינקעס (קאָרינקעס) און ווײַן. אַ בעגרענעצטע אין'ם אַריינפיהר קיין פּוילען פון קאָרינקעס האָט אַרויסגערופען אַן אונצופרידענהייט אין די גריכישע האַנדעלס-קרייזען, אָבער אַ דאַנק דער פערמיטלונג פון דער פּויליש-גריכישער האַנדעלס-קאַמער איז צו קיין קאָנפליקט נישט געקומען און טראָץ דעם, וואָס דער פּראָטעקציאָניסטישער האַנדעלס-אָפּמאַך מיט גריכענלאַנד איז פאַר איהר ביז איצט נישט גינסטיג איז ער נישט געקינדיגט געוואָרען.

פּוילען קען עקספּאָרטירען קיין גריכענלאַנד אין דער ערשטער רייהע טעקסטיל אויסאַרבייטונגען, מאַשינען, גאַלאַנטעריע-אַרטיקלען.

איצט, דערצעהלט ה' שליזשינסקי, האָב איך פערהאַנדעלט וועגען אַ מעגליכקייט צו עקספּאָרטירען קויהלען, וועלכע זײַנען ביז אַ צט עקספּאָרטירט געוואָרען פון ענגלאַנד און לעצטענס האָט בעמיהונגען אין דעם פּרט געמאַכט אויך סאָוויעט-רוסלאַנד.

אויפ'ן יאַריד אין סאַלאָניקי וועט פּוילען זײַן פערטראָטען, בפרט די לאָדזשער טעקסטיל-אינדוסטריע, וועלכע קען אין גריכענלאַנד געפינען אַ וויכטיגען אָפּזאַץ מאַרק. בפרט פאַר פערשידענע פלאַנעלען, טיכער, קאָצען, אייניגע וואָלענע סחורות א. א. וו.

די פּויליש גריכישע האַנדעלס-קאַמער אין גריכענלאַנד וועט זיך בעמיהען, אַז די פּוילישע סחורות זאָלען זיך איינבירגערן אויף דעם גריכישען מאַרק דער אומשטאַנד, וואָס דאָס גריכישע סוחרים איז זעהר סאָליד פון איין זייט, און דאָס, וואָס די פּוילישע סחורות קענען אויסהאַלטען די קאָנקורענץ פון דער צווייטער זייט, וועט פיל מיטהעלפען דערצו.

ס'איז דאָ אַ פּראָיעקט איינצואָרדנען אַ בעוועגליכע אויסשטעלונג פון דער פּוילישער פּראָדוקציע. צו דעם צוועק זאָל דאָס האַנדעלס-מיניסטעריום אָפּגעבען אַ שיף, וועלכע זאָל בעזוכען קאָנסטאַנטינאָפּאָל, יפו, אַלעקסאַנדריען, מאַראָקאָ, שפּאַניען, פּאָרטוגאַל, מאַרסעל, גענואַ, יוגאָסלאַוויען, פּיומי און פּירעי.

די קאָנפערענצען מיט די לאָדזשער גרויס-אינדוסטריעלער האָבען בעוויזען, אַז די לאָדזשער אינדוסטריע וועט פערנעהמען אַ וויכטיגען אָרט אין די בעמיהונגען צו בעהערשען די מאַרק פון'ם נאָהענטען מזרח. און אַז די דאָזיגע בעמיהונגען וועלען ברענגען גוטע רעזולטאַטען! — האָט פערענדיגט דאָס געשפּרעך ה' שליזשינסקי.

—ס.

אַ משוגענער דערשטעכט אַ מנישקע

דער מערדער איז אַ גייסטיג-קראַנקער „אידעאַליסט".

(—) עהרגעכטען אין אָוונד איז אויף פּושעיאַזד-גאַס אַ געוויסער אָגושי וואַישעכאָווסקי, אַ זעצער, בעפאַלען מיט אַ שטילעט די מנישקע לאַפּינאַ קאַצפּזשאַק און איהר געמאַכט עטליכע שווערע וואונדען אויפ'ן גאַנצען קערפּער.

ווי ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען איז וואַישעכאָווסקי אַ גייסטיג-קראַנקער און אין משך פון די לעצטע חדשים האָט ער כסדר זיך פערנומען מיט „טעאָריעס" וועגען אַ קאַמף געגען דער מאַסאָנעריע און מאַסאָנען.

אין דעם זעלבען אָוונד, וואָס וואַישעכאָווסקי איז בעפאַלען די מנישקע, איז ער געשטאַנען פאַר דער הויפּט-פּאָסט אויף פּושעיאַזד און געפּיילט אויפּרופען, אין וועלכע די בעפעלקערונג ווערט אויפגעפאָדערט צו פיהרען אַ קאַמף געגען די מאַסאָנען און.. רעדיאָ, וואָס איז די סיבה פון אַלעם שלעכטען..

פּיילענדיג די „אויפרופען", האָט וואַישעכאָווסקי געזעהן פערבייגעהען די מנישקע: ער האָט זיך דערינגערט אויף איהר געוואָרפען מיט'ן שטילעט און אויסשרייענדיג:

— שטאַרב, „מאַסאָנקע" —

האָט ער איהר עטליכע מאָל אַרייַנגעשטאָכען דאָס מעסער אין דער ברוסט.

דער מערדער איז באַלד פערהאַלטען און אַרעסטירט געוואָרען.

ווי עס שטעלט זיך אַרויס, איז דער גייסטיג-קראַנקער מערדער שוין געווען עטליכע חדשים אין אַ ווארשאַווער משוגעים-הויז און אַרויסגעהענדיג פון דאָרט, האָט ער זיך בעזעצט אין לאָדז און געוואוינט מיט זײַן פרוי, אַ שניידערין, אויף פּעטריקאָווער 71.

בעקומענדיג אַ מעסער אַלס זעצער אין איינע פון די לאָדזשער פּוילישע צייטונגען, פלעגט וואַישעכאָווסקי אַרויסווייזען סמנים פון משוגעת, צו געבענדיג צו יעדען אַרטיקעל זיינע איינענע לאַנגע „קאָמענטאַרען". ערשט דער אויפמערקזאַמער קאָררעקטאָר, (ס'טרעפט אַמאָל, אַז אַ קאָררעקטאָר דערזעהט יאָ גרייזען..) האָט אַרויסגעוואָרפען די משוגענע בעמערקונגען פון וואַישעכאָווסקי'ן.

לעצטענס איז וו. געווען אַרבייטסלאָז און געלעבט דערפון, וואָס זײַן פרוי האָט פערדינט ביי שניידעריי.

מיט'ן אַרעסטירטען וואַישעכאָווסקי'ן פערנעהמען זיך דאָקטוירים פּסיכיאַטערן.

דער צושטאַנד פון דער פערוואונדעטער מנישקע, וועלכע ליגט אין שפּיטאַל, איז זעהר אַ שווערער.

אַז פון שטרוי ווערט פּאַפּיראָסען

דאָס הײַסט מען; אָבער אַז פון פּאַפּיראָסען ווערט מאַקולאַטור-דאָס איז אַ נס...

(ש) אויפ'ן פּאָסט-צאָל-אַמט אין לאָדז האָט זיך פערגאַנגענע וואָך אָפּגעשפּילט פאָלגענדע אינטערעסאַנטע געשיכטע:

מיט אייניגע טעג צוריק האָט דער צאָל-קאָנטראָלער ה. פּראָשקעוויטש דערהאַלטען אַן אַנאָנימען בריף, אין וועלכען מ'האָט איהם מיטגעטיילט, אַז אין אַ געוויסען טאָג דאַרף פאַר דעם היגען סוחר ה. ב. סלאָדקאָווסקי, וואָלבאָרסקאַ 33 אָנקומען אַ טראַנספּאָרט אויסלענדישע לוקסוס-ציגאַרען און פּאַפּיראָסען.

ה. פּראָשקעוויטש איז אין דעם אָנגעוויזענעם טאָג געגאַנגען אין פּאָסט-צאָל-אַמט און ווירקליך איז אויפ'ן אויבען-דערמאָנטען אַדרעס אָנגעקומען אַ קאַסטען מיט דער אויפשריפט: „פער-זיכטיג — גלאָז".

דער אַרויסגערופענער סלאָדקאָווסקי האָט זיך אויפ'ן אָרט מודה געווען, אַז אין קאַסטען דאַרפען זיך געפינען דייטשע לוקסוס-פּאַפּיראָסען און ציגאַרען, וועלכע ער האָט געקויפט ביי אַ וואָלאַ-לאַווקער אומבעקאַנטען יוד, און נישט ווילענדיג פיהרען מיט זיך קיין קאָנטראַבאַנד, האָט ער עס איינגעהענדיג פער-פאַקט און אָנגעשיקט אויף זײַן אַדרעס אין לאָדז.

ווי גרויס איז אָבער געווען די פער-וואונדערונג פון אַלע, ווען עפענענדיג דעם קאַסטען, האָט מען אינעווייניג אָנשטאָט ציגאַרען און פּאַפּיראָסען, געפינען מאַקולאַטור פון וואָלאַלאַווקער צייטונגען...

דאָס רעטעניש, ווי אַזוי פּאַפּיראָסען און ציגאַרען האָבען זיך פערוואַנדעלט אין צייטונגען, האָט די פּאָליציי מיט דער גאַנצער ענערגיע זיך אונטערגענומען אויפצולעזען.

טשאַפּ איז געגאַנגען אויף „טשאַפּ"

האָט ער דערשאָסען אַ מענש און געכאַפּט 6 יאָהר טורמע.

דעם 21 יאַנואַר ה. י. האָט זיך אויפ'ן פּאָליציי-פּאָסטען אין זגלעוו געמאָלדען אַ געוויסער עמיל טשאַפּ און דערצעהלט, אַז בעשיצענדיג זײַן איינענע פּאַרזאָן, האָט ער אין זגלעווער וואַלד דערשאָסען אַן אומבעקאַנטען.

ווען די פּאָליציי איז אָוועק אין וואַלד, האָט זי בעמערקט ליגען אַ טויטען דעם לאָדזשער איינוואוינער וואַצלאַוו זשעמטשינסקי.

די אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, אַז טשאַפּ איז געגאַנגען אין וואַלד אויף „פּאָלאָוואַניע" און דערביי דערשאָסען זשעמטשינסקי'ן.

עמיל טשאַפּ איז פער'משפט געוואָרען אויף 6 יאָהר טורמע.

פאַר שלאָגען

שטרייק-ברעכער.

דאָס לאָדזשער קרייז-געריכט האָט בע-טראַכט דעם פּראָצעס געגען דעם אַר-בייטער יוזעף פּולרע, וועלכער איז גע-ווען בעשולדיגט, אַז בעת אַ שטרייק אין דער פאַבריק „זגיערזשאַנקאַ" זאָל ער האָבען געשלאָגען אַרבייטער, וועל-כע האָבען געוואָלט ברעכען דעם שטרייק.

דאָס געריכט האָט פּולרע'ן פער'משפּט אויף 3 חדשים טורמע.

אונטערשטיצונגען פאַר אינטעלעקטועלע אַרבייטער.

(—) נעכטען האָבען זיך אָנגעהויבען די אויסצאָהלונגען פון אונטערשטיצונגען פאַר אינטעלעקטועלע אַרבייטער.

מאָנטאָג דאַרפען זיך מעלדען נאָך שטיצע די, וועלכע האָבען לעגיטימאַציעס פון נומער 1,600 אָן ביז'ן סוף.

די אַלע, וועלכע האָבען זיך נישט געמאָלדען צום טערמין, וועלען בע-קומען אויסגעצאָהלט ערשט דעם 28 ה. ח.

וועהלער-ליסטעס צום נײַעם שטאָט-ראַט.

(—) ווי מיר דערוויסען זיך, שטעלט שוין דער לאָדזשער מאַגיסטראַט צונויף אַ ליסטע פון די וואַהל-בערעכטיגטע בירגער פון דער שטאָט לאָדז.

די דאָזיגע וועהלער-רעגיסטראַציע ווערט דורכגעפיהרט אין אַ פערשנעלער-טער טעמפּאָ, מחמת ס'איז שוין איצט אַ זיכערער פאַקט, אַז אין הערבסט וועלען פאָרקומען די וואַהלען צום לאָד-זשער שטאָט-ראַט.

פּאָסט

אויף זומער-וואוינונגען.

(—) די לאָדזשער פּאָסט-דירעקציע האָט בעשלאָסען איינצואָרדנען אויפ'ן שטח פון דער לאָדזשער וואָיעוואָדזשאַפט, בע-זונדערס אויף די זומער-וואוינונגען פערמיטלונגס פּאָסט-אַמטען, דאָרט, וואו ס'זענען ביז איצט נישטאָ קיין שטענ-דיגע פּאָסט-אַמטען.

די דאָזיגע פערמיטלונגס-פּאָסט-אַמ-טען, וועלכע וועלען טעטיג זײַן 3 שעה טעגליך און 1 שעה זונטאָג, זענען זעהר נויטיג פאַר די „לעטניקעס" און וועלען מעגליך מאַכען אַ שנעלען אָנקומען פון בריף און פּאָסט-זענדונגען.

קבלת פנים

פון אַמעריקאַנער אויספלוג.

(—) דער טערמין פון'ם אָנקומען פון דעם אַמעריקאַנער טאָלאָקען אויספלוג קיין לאָדז איז שוין ענדגילטיג פעסט-געשטעלט אויפ'ן 8 אויגוסט.

דער אויפנאַהם-קאָמיטעט מיט'ן ווי-צע-פּרעזידענט גראָשקאָווסקי בראש האָט שוין אויסגעאַרבייט אַ גענויעם פּלאַן פון דער אויפנאַהמע.

די געסט וועלען ווײַלען אין לאָדז 1 טאָג און וועלען בעזוכען די פאַב-ריקען, קאָנאַליזאַציע-אַרבייטען א. א. וו.

דער אויפנאַהם-קאָמיטעט האָט אויך אַרויסגעלאָזט אַן אויפרוף צו דער בע-פעלקערונג.

קאַמף

מיט טובערקולאָז.

(ס) די וואָיעוואָדזשאַפט האָט פאָר-גענומען אַן אַקציע צו בעקעמפען די טובערקולאָז-קראַנקהייט צווישען דער יוגענד. ס'וועלען איינגעאָרדנעט ווע-רען אַ גאַנצע רייהע פּראָפעלאַקטיש שטעלען פאַר קראַנקע א. אַנד. דורך די שטע-טישע זעלבסטפערוואַלטונגען, קריין-קראַנקען-קאַסעס, געזעלשאַפטליכע אינ-סטיטוציעס א. א. וו.

ביי די דאָזיגע בעראַטונגס-שטעלען, וועלכע וועלען זיך געפינען אונטער דער אויפזיכט פון וואָיעוואָדזשאַפט, זאָל אַ ספּעציעלער פּערזאָנאַל זיך בע-שעפטיגען מיט'ן בעקעמפען טובערקו-לאָז ביי קינדער און יוגענד.

ראַדיאָ.

זונטאַג:

12.00 — צייט-סיגנאַל, לופט-פּליה און מעטעראָלאָגישען קאָמוניקאַט, קאָמוניקאַט פון „פּאַט", איבערטראַגונג.

1,45 — גרינגעניג-זאַמלונג, פאָרלעזונג פון לאַנדווירטשאַפט.

2,35 — „נויטיגסטע אָנווייזונגען פאַר לאַנדווירטשאַפט" — פאָרלעזונג; מעטעאָראָלאָגישער קאָמוניקאַט.

3,05 — „די בעאַרבייטונג אין פּוילען" אַ פאָרלעזונג פון לאַנדווירטשאַפט.

3,30 טראַנסמיסיע פון קאָנצערט אין „דאָלינאַ שווייצאַרסקאַ" אין 2 טיילען.

5,00 — קינדער-לידער.

5,35 — נאָכמיטאָג-קאָנצערט: טאַנץ-מוזיק.

6 35 — פערשידענעס.

6 55 — קאָמוניקאַט פון „פּאַט".

7,00 „פּוילישע אויסערן-פּאָליטיק". אַ פאָרלעזונג אויף פראַנצויזיש.

7.35 — „אין פּאַלמירע און דמשק". פאָרלעזונג פון פּראָפ. אַנטאָניעוויטש.

8,30 — אָוונט-קאָנצערט.

10,00 — לופט-פּליה און מעטעראָלאָגישער קאָמוניקאַט, צייט-סיגנאַל, קאָמוניקאַטען פון פּאָליציי, „פּאַט", איבער-פּראָגראַם.

סטאַטיסטיק

פון אַרבייטסלאָזיגקייט.

(—) די פאַריגע וואָך איז אין לאָדז געווען 20.690 אַרבייטסלאָזע; פון זיי האָבען 14.274 בעקומען אונטערשטיצונגען: 11.864 פון די דרינגענדע מלוכה-אונטערשטיצונגען און 2410 פון אַר-בייטסלאָזען-פאָנד. גייסטיגע אַרבייטס-לאָזע האָבען גענומען אונטערשטיצונגען 2398; פון זיי 2339 פון די דרינגענדע אונטערשטיצונגען.

די פאַריגע וואָך האָבען פערלוירען זייער אַרבייט 371 אַרבייטער, אַרבייט האָבען בעקומען 717 און אַרויסגעשיקט זענען געוואָרען אויף אַרבייט 121 אַר-בייטסלאָזע.

„גאָספּאָדאַרזש"

איז יאָ טעטיג.

(—) צוליב'ן בוי-שטרייק אין לאָדז, זענען אויפ'ן שטח פון לאָדזשער קרייז נישט טעטיג 63 ציגעלניעס.

בלויז די ציגעלניע „גאָספּאָדאַרזש" איז טעטיג, ווייל איהר אייגענטימער טולינסקי האָט נאָך פאַר'ן שטרייק דער-לויבט די אַרבייטער צו די לוינען 25 פּראָצענט און צוגעגרייט צו געבען די הוספה, וואָס אַלע וועלען געבען.

בעריכטיגונג.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער נאָטיץ אין אונזער צייטונג פון 14. יולי וועגען אַרעסטירען אַ געוויסען ל. זשעשעווסקי, האָט זיך צו אונז אין רעדאַקציע געווענדעט דער אָזאָרקאָווער איינוואוינער לאָזער זשעשעווסקי און ערקלערט, אַז ער האָט נישט קיין שום שייכות מיט'ן דערמאָנטען זשעשעווסקי.

אַ קינד

אונטערגעוואָרפען.

אויף ציגעל-גאַס 40 האָבען פערבי-גייענדע עהרגעכטען אין אָוונד גע-פונען אַן אונטערגעוואָרפען אין ווי-נטעל ניי-געבאָרען מיידעלע.

דאָס קינד איז אָפּגעשיקט געוואָרען אין שטאָטישען פינדעל-הויז.

לין-יוביליעאום

אין קינאָ „קאַסינאָ".

היינטיגען זונטאָג פייערט דער בע-קאַנטער אַרטיסט לין, וואָס טרעט איצט אויף אין „קאַסינאָ", זײַן 15 יאָהריגען יוביליעאום. צו דעם דאָזיגען טאָג פון זײַן בענעפיס האָט דער יובילאַר פאָר-געגרייט אַ גאַנץ נייעם רעפּערטואַר פון מקטועלע שלאַגערס. דעם טאָג וועלען קיין קינאָ-בילדער אין „קאַסינאָ" נישט דעמאָנסטרירט ווערען און דאָס גאַנצע פּראָגראַם וועט בעשטעהן פון אַ רייהע קאַבאַרעט-נומערען, לידלעך, טענץ, סקעטשען א. א. וו.

ער האט זי נישט פערפיהרט און נישט פערקויפט

א פלאנטער מיט א לאדזער יונגעמאן און א ווארשאווער מיידעל.

אויף זגערזשער 29 האט בעוואוינט א דאמען-שניידער יעקב משעטווער. צוזאמען מיט איהם האט בעוואוינט זיין פרוי און איהר מוטער. מיט דער פרוי האט משעטווער קיין חתונה-פאפירן נישט געהאט און קיין חופה וקדושין נישט גענומען, מ'האט געלעבט „נא וויארע".

מיט א געוויסער צייט צוריק האט משעטווער אין ווארשא חתונה געהאט מיט א יתומה חנה'טשע ראזענבלום פון סוואַרדע 13. באלד נאך דער חתונה איז דאס יונגע פאר פאלק פערשוואונדען. ס'האבען אנגעהויבען קורסירען קלאנגען, אז משעטווער האט דאס מיידעל פערפיהרט און זי פערקויפט קיין ארגענטינא. מ'האט זיך אבער דערוואוסט אז חנה'טשע געפינט זיך אין פולטוסק. איהר פריינד אין ווארשא בעקומען פון איהר א בריף, אין וועלכען זי האט געשריבען צווי. אגד.

...„צוויי וואכען נאך מיין חתונה האב איך געמאכט א זעהר גוט לעבען אבער שוין אין דער דריטער וואך, האב איך נישט געהאט קיין פערגעניגען. מען קען זיך נישט בעווארענען פאר קיין שום אונגליק, אז ס'איז בעשערט קומט עס אין שטוב אריין. דער הימעל זאל זיך פאר מיר אננעמען און זאל מיר ארויסהעלפען פון דעם אונגליק, מיין מאן דער... (דא קומט א שארף זידעל-ווארט) האט ביי מיר צוגענומען דאס גאנצע געלד. ער וויל מיר אריינשלעפען אין אן אונגליק. איך בעט ס'זאל עמיצער קומען מיר געבען אן עצה און מיר ארויסהעלפען"...

בעקומען דעם בריף, איז צווישען חנ'טשעס פריינד אין ווארשא געווארען א טומעל, דער חשד, אז חנ'טשע איז פערפיהרט געווארען, האט זיך פערשטארקט און מען האט אנגעהויבען קלערען, ווי אזוי די אונגליקליכע ארויסצוראטעווען.

נאר איידער וואס-ווען, איז אנגעקומען פון חנ'טשען א פרישער בריף, אין וועלכען דאס ווייבעל שרייבט:

„נעטריע... אזוי ווי איך האב אייך מיט צוויי טעג צוריק געשריבען א בריף וועגען מיינע צרות, קען איך אייך שרייבען, אז איך בין געווען אויסגעצערנט און כ'האב נישט געוואוסט, וואס איך שרייב. מיין מאן איז צוריקגעקומען. מיר זענען אין פולטוסק. ס'איז מיר זעהר גוט. איך האב געקריגען א גוטען מאן, א מאן ווי איך בין ווערט. אלץ, וואס מען זאגט, אז איך האב נישט געטראפען, איז ליגענט, אויסגעטראכט פון מיין פריהערדיגען חתן"...

דא זענען שוין חנ'טשעס פריינד אויף אנ'אמת צומומעלט געווארען און האבען זיך שוין איינגאנצען נישט געקאנט אריענטירען, וואס אייגענטליך עס קומט פאר. מעגליך, אז דער צווייטער בריף איז געשריבען געווארען נישט מיט איהר אייגענעם ווילען.

דאנערשטאג זענען אין א ווארשאווער רעדאקציע אריינגעקומען דריי פערזאן; דאס זענען געווען חנה'טשעס איהר מאן און זיין פאטער.

זיי זענען אלע דריי געקומען אפליקענען די בלבולים, אז ער האט כלומר'שט צוויי ווייבער, אז ער האט ביי דער חנ'טשעס ראזענבלום אויסגענארט דעם גלד, וואס זי האט בעקומען פון איהר פאטער, אז ער האט זי געוואלט פערקויפען קיין בוענאס-איירעס א. ז. וו.

יעקב משעטווער האט דערצעהלט, פאלגענדעס: ער, משעטווער, האט געלעבט אין לאדז אויף זגיערסקא 28 מיט א פרוי „נא וויארען", מיט וועלכער ער האט נישט חתונה געהאט. צוזאמען מיט דעם דאזיגען פאר-פאלק האט געוואוינט די מוטער פון דער פרוי. זיי האבען אזוי געלעבט דריטהאלבען יאהר. ער האט דעם „ווייב" אוועקגעגעבען זיין גאנץ פערדינסט, אנ'ערך 100 זלאטעס א וואך, זי האט איהם אבער שלעכט בעהאנדעלט, איינמאל האט זי אפילו געכאפט צו איהם א מעסער און איהם פערוואונדעט אין פנים. בכלל דאס ז'אדיגע לעבען איז איהם, ווי ער פערזיכערט, פער'מיאוס'ט געווארען און ער האט בעשלאסען חתונה צו האבען מיט א כשר יודיש מיידעל.

דא איז געקומען זיין פאטער, וועלכער האט חתונה געהאט מיט חנ'טשעס ראזענבלום'ס שוועסטער, און האט איהם פארגעשלאגען דעם שדוך מיט חנ'טשע ראזענבלום. דאס מיידעל איז איהם געפעלען און ער האט בעשלאסען איבערצורייסען מיט זיין געליבטער און חתונה האבען מיט חנ'טשען.

ער האט זיך אבער געשעהמט פאר מענשען ער האט דעריבער דערצעהלט חנ'טשען וועגען דער לאדזער געליבטער און האט זי אנגערעדט, אז זי זאל מיט איהם אראפפאהרען קיין פולטוסק, וואו עס וואוינען חנ'טשעס קרובים, כדי דארט צו שטעלען א חופה.

אין פולטוסק האבען זיי חתונה געהאט. נאך דער חתונה איז יעקב משעטווער אוועקגעפאהרען קיין לאדז, כדי צו ערלעדיגען דעם ענין מיט זיין געליבטער, אז זי זאל צו איהם קיין פרעטענזיעס נישט האבען. אין לאדז האט ער זיך געזוימט 8 טאג. ער האט מיט דער געליבטער זיך צושיידט, איבערלאזענדיג איהר אלע זאכען פון דער שטוב איינריכטונג און איז צוריקגעפאהרען קיין פולטוסק.

בעת זיין אבוועזענהייט אין פולטוסק האבען חנ'טשעס קרובים, איהר איינגערעדט, אז ער, יעקב משעטווער, האט זי שוין אוועקגעווארפען, אז ער וועט שוין מעהר נישט צוריקקומען. אין פערצווייפלונג האט זי אנגעשריבען דעם ערשטען בריף אין וועלכען זי האט זיך בעקלאגט אויף איהר גורל.

באלד דעמזעלבען טאג, ווען זי האט אוועקגעשיקט דעם בריף איז יעקב משעטווער צוריקגעקומען. זי האט זיך שטארק דערפרעהט און האט אנגעשריבען דעם צווייטען בריף, אז איהר איז וואויל ווי די וועלט און אז זי איז צופרידען מיט איהר גורל. דערפון נעהמט זיך דער פלאנטער מיט'ן שלעכטען און גוטען בריף.

יעקב משעטווער פאהרט איצט קיין פינסק זוכען ארבייט. אויב ער וועט דארט קיין ארבייט נישט געפינען וועט ער צוריקקומען קיין ווארשא. יעדעס פאלס, פערזיכערט ער, אז מיט חנ'טשען איז איהם גוט. ער האט זי ליב און וועט מיט איהר וואוינען ווי גאט האט געבאטען.

ער איז נישט קיין פערפיהרער און קיין לעב-יונג, נאר אנ'ארענטליכער ארבייטער און דאס, וואס ער האט געלעבט מיט א פרוי אהן חופה וקדושין, טרעפט זיך עס ביי גרעסערע מענשען. ווייטער וועט זיך ביי איהם שוין אזוינס נישט טרעפען.

אנ'אויסטערליש חולאת.

די דאקטוירים קאנען נישט פעסטשטעלען, וואס עס איז דעם קינד.

(ס) מיט איניגע טעג צוריק איז פון זדונסקא-וואליע קיין לאדז געקומען די פרוי פון דארטיגען רייכען סוחר ה' ליפמאן מיט איהר זיבען-יעהריגען זוהן, וועלכער ליידט אויף א מאדנער קראנקהייט, דהיינו:

דאס אויבענדערמאנטע יונגעל איז געבוירען געווארען און האט זיך דערצויגען נארמאל ביז'ן זיבעטען לעבענס-יאהר. נאך זיבען יאהר אבער איז דאס קינד פלוצלינג געשוואלען געווארען, האט אנגעהויבען קריכען אויף אלע פיר מיט אנ'ארויסגעהענגטע צונג און אנשטאט ריידען, האט ער אנגעהויבען ארויסגעבען פון זיך מאדנע קלאנגען, ענליכע צו געבילעריי.

די פרוי איז מיט דעם קינד געווען, כמעט ביי אלע דאקטוירים פון זד.-וואליע; קיינער האט אבער נישט געקענט פעסטשטעלען דעם דיאגנאז פון דער משונה'דיגער קראנקהייט. לעצטענס איז די פרוי אראפגעקומען קיין לאדז און אויך געווען ביי די גרעסטע ספעציאליסטען; דער דיאגנאז אבער איז ביז היינטיגען טאג נישט פעסטגעשטעלט געווארען.

לעת-עתה געפינט זיך דאס קינד אין א היגער פריוואט-קליניק. מיט דעם דאזיגען מאדנעם פאטאלאגישען רעטעניש זענען פעראינטערעסירט אלע היגע גרעסטע דאקטוירים.

פון יודישען טעאטער.

אין דעם זאל פון פילהארמאניע
איז א יום-טוב גאר א גרויסער,
אויסטערקויפט די אלע פלעצער
כאטש עס איז א טאג א הייסער.

און דער עולם איז בעגייסטערט
און דער עולם שיינט און קוועלט,
ס'שפילט דאס פארל יאקובאוויטש
אט די טאטע פון דער וועלט.

אנא און היימאן יאקובאוויטש
זענען שוין אין לאדז בעקאנט
פאר די גרויסע בינע-קינסטלער
מיט א מעכטיגען טאלאנט.

יאקובאוויטש האט די מעלות
וואס עס פאדערט אנ'אקטיאר

609

וואונדערבאר איז זיין פיגורע
און זיין דיקציע שעהן און קלאר.

יאקובאוויטש — פיהלען אלע
איז דער קינסטלער פון זיין פאך,
ס'איז זיין האלטונג דזשענטלמעניש
מיט געשמאק, מיט פיינעם טאן.

האנט די אנא יאקובאוויטש
איז א פינקלדיגער שטערן,
סיי איהר זינגען, סיי איהר שפילען
מוזען אלע קומען הערען.

קלארא יאנג איז אנ'אקטריסע
מיט טאלאנט גאר א רייכען,
דאך צו אנא יאקובאוויטש
קען זי זיך דאך נישט פערגלייכען.

גראף קאלי.

נישט פערזענליך שולדיג,

נאר שולדיג אלס שטאט-פרעזידענט.

(ס) צוליב דעם, וואס אין א טייל לאדזער צייטונגען זענען געווען ידיעות אז דער וויצע-פרעזידענט וואיטוואודזקי איז צוגעצויגען געווארען צו געריכטליכער פעראנטווארטליכקייט פאר דעם אויסהאקען בוימער אין די לאגעווניקער וועלדער, ערקלערט דער לאדזער מאגיסטראט, אז די אנקלאגע איז נישט געווענדעט פערזענליך געגען וויצע-פרעזידענט וואיטוואודזקי אלס מיט-שולדיגען, נאר ווייל דער וויצע-פרעזידענט וואיטוואודזקי ערפילט איצט די פונקציעס פון שטאט-פרעזידענט.

לעצטער שטורעם און רעגען

האט אנגעמאכט זעהר גרויסע היזיקות.

(ס) פרייטאג ביינאכט האט זיך איבער לאדז און אומגעגענד אדורכגעטראגען א שטארקער שטורעם מיט א רעגען און דונערס, וואס האט געדויערט איבער 3 שעה. אין בלויז האט דער רעגען אנגעמאכט גרויסע שאדענס און פערגאסען פיל סוטערינעס און וואוינונגען, וואס געפינען זיך אין נידריגע ערטער. פערטרעטער פון מאגיסטראט, רעגירונגס-קאמיסאריאט און וואיעוואודזשאפט זענען ארויסגעפאהרען אויפ'ן ארט צו בעטראכטען די שאדענס.

אין פיל ערטער איז צושטערט געווארען דער ברוק. דער ברוק איז אויך אונטערגעוואשען געווארען אויף שלאגבאום, ציגעל-גאס, פשעיאזד א. א. די זשעלאזנא-גאס איז א פאר שעה געווען ממש פערפלייצט פון וואסער.

דער שטורעם האט זיך אריבערגעטראגען איבער ראדאגאשטש און זגערזש, קאלושקי, פיעטריקאוו, ראדאמסק און פיל ערטער זענען שטארק בעשעדיגט געווארען די זריעות אויף די פעלדער, וואס האבען די פריהעריגע וואך אויסגעזעהן זעהר פיין.

געכאפט א געפעהרליכע רויבער-באנדע.

(ס) מיט א צייט צוריק האט אין לאגעווניק אויסגעפיהרט א מארד איבער דער 13-יעהריגער מאריא סלאטינא און איהר 6 יעהריגע שוועסטער דער בעוואוסטער 24 יעהריגער באנדיט אדוויק בלאך. ער האט פערגוואלטיגט דאס 13-יעהריגע מיידעל, שפעטער זי דערהרג'עט, מיט א האק געמארדעט דאס שוועסטערל און צוראבירענדיג 2 טויזענט זל. א. אנד. פערשוואונדען. זיין באנדע וואס איז בעשטאנען פון צוויי ברידער מאציאש, פראנציסקא קאליצקא און איהר זוהן לודוויג, האט אנגעווארפען א שרעק אויף דער גאנצער אומגעגנד.

נעכטען איז די פאליציי געפאלען אויף די שפורען פון דער באנדע און מ'האט זיי אלע ארעסטירט. זיי האבען זיך מודה געווען אין א גאנצע ריי פערברעכענס.

פעראיין

צו ראטעווען דערטרונקענע.

די לעצטע צייט נאטירט די כראניק זעהר אפט פאלען פון דערטרונקען זיך ביים באדען. כדי ארגאניזירען הילף ביים ראטעווען דערטרונקענע האט די היגע אפטיילונג פון דער ים-און פייך-ליגע אויסגעארבייט א סטאטוט פון א ני-פאליטישען פעראיין צו ראטעווען דערטרונקענע. אזעלכע פעראיינען זענען טעטיג אין אלע גרעסערע שטעט אין אויסלאנד.

Dr. RÓŻANER
ספעציאליסט פאר הויט-, ווענערישע
קראנקהייטען און מענער-שוואכע.
היילונג מיט קווארץ-שטראהלען און דיאטערמי
zielna 9 (Narutowicza), Tel. 28-98
צוריקגעקעהרט.
נעמט-אן פון 8—10 און 5—8, פרויען פון 3—
עקסטרא ווארטע-זאל פאר פרויען.

פון יודישען טעאטער.

נעכטען איז געשפילט-געווארען דורך די געסט אנא און היימאן יאקובאוויטש א נייע פיעסע „איהר גרויסער סוד". די פיעסע איז מצד דעם טעאטער-עולם אויפגענומען-געווארען מיט רוישיגע אוואציעס, היינט ווערט זי נאך אמאל געשפילט. מאנטאג ווערט געגעבען א פאפולערע פארשטעלונג, עס ווערט געשפילט „דער גאט פון ליבע" וואו אנא און היימאן יאקובאוויטש צייכענען זיך אויס אין זייערע הויפט-ראלען. צום שלוס ווערט געגעבען א קאנצערט אין וועלכען עס נעהמען אנטייל די געסט אנא און היימאן יאקובאוויטש.

זעלבסטמארד

פון א פארוטשניק.

(ס) אין די זומער-לאגערן פאר דער שול-יוגענד אין סולעיעוו איז בעגאנגען זעלבסטמארד דער פארוטשניק בענאק, איינער פון די אינסטרוקטארען פון מי-לישער ערציהונג. די סבה פון זעלבסט-מארד זענען נישט פעסטגעשטעלט געווארען. דער זעלבסטמערדער איז אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט געווארען אין מיליטערישען שפיטאל אין פעטריקאוו.

דער מאגיסטראט פסק'ענט,

אז זיין קינא איז וויכטיגער פון א טובערקולאז-לעטשניצע.

אויף דער פרייטאג'דיגער זיצונג פון מאגיסטראט איז בעהאנדעלט געווארען די פראגע וועגען אסיגנירען 5 טויזענד זלאטעס אויף איינצוארדנען א לעטשניצע פאר טובערקולאז-קראנקע.

ס'איז אויך געווען א פארשלאג צו אסיגנירען 60,000 זלאטעס אויף צו רעמאנטירען דאס שטאטישע קינא.

דער פארזיצער פון דער געזונד-הייטס-סעקציע, לאווניק יאפע איז שארף ארויסגעטראטען געגען דעם לעצטען פארשלאג, פערטיידיגענדיג דעם פארשלאג פון 5,000 זל. אויף דער לעטשניצע.

ער איז אונטערגעשטיצט געווארען אויך פון לאווניק קאזמערטשאק, אבער דער פארשלאג פאר אסיגנירען 5.000 זל. אויף אנ'אמבולאטאריום פאר טובערקולאז-קראנקע איז אפגעווארפען געווארען און דער פארשלאג וועגען אסיגנירען 60,000 זל. אויף צו רעמאנטירען דעם קינעמאטאגראף איז אנגענומען געווארען.

א שטיקעל מחלוקה

וועגען עפענען א סאנאטאריע פון דער ק"ק.

(:) אויף דער לעצטער זיצונג פון דער קראנקען-קאסע איז בעטראכט געווארען די פראגע וועגען עפענען די סאנאטאריע אין טושינקע דעם 31 ה. ח.

ביים בעטראכטען די פראגע ווען איינצולאדען צו דער פייערליכער עפענונג, האט דער לאווניק פון כ. ד. אדאמסקי פארגעשלאגען אויף צו פערבעטען א פארשטעהער פון דער קריסטליכער גייסטליכקייט.

געגען דעם זענען ארויסגעטראטען די פארשטעהער פון די סאציאליסטישע פראקציעס, און ס'איז בעשלאסען געווארען קיין גייסטליכען נישט איינצולאדען.

לאווניק אדאמסקי האט דעריבער פערלאזען די זיצונג און ערקלערט, אז ער וועט אין דער ערעפנונג זיך נישט בעטייליגען.

צום סוף איז בעשלאסען געווארען צו פערבעטען צו דער ערעפנונג דעם ארבייטס-מיניסטער יורקיעוויטש, וואיעוואדע יאשטשאלט, סטאראסטע רזשעווסקי און אנדערע.

דער ווילנער יודישער טעכניקום.

דער גרויסער אויפטו פונ'ם יודישען ווילנא.

מיט זיבען יאהר צוריק האט אינזשעניער אקין גענומען די איניציאטיוו צו גרינדען אין ווילנא א יודישען טעכניקום.

א ריינע פאנטאזיע פון א טרוימער. רוהיגע קרעפטען, וואס קענען יודיש, נאך ווייניגער מאטעריעלע מיטלען, קיינע מכשירים, קיינע לערן-ביכער אויף יודיש, קיינע אויסגעארבייטע טערמינאלאגיעס!

אויף וואס האט ער געבויט, אויף וואס האט ער געהאפט?!

ער איז א יוד, און געהאפט, און געבויט האט ער, ווי אלע גרינדער פון די אינסטיטוציעס פון יודישען שול-וועזען אין פוילען, אויף דער יודישער אויסגעהאלטענקייט, איבערגעגעבנקייט, אפפערוויליקייט און מוט...

אבער, אויב עס איז שווער צו בויען ביי אזעלכע אומשטענדען א יודישע גימנאזיע, איז נאך און נאך פיל שווערער צו בויען א טעכנישע שול, דערצו נאך א מיטעל-טעכנישע שול: מען דארף האבען לעהרער-ספעציאליסטען, פראקטישע אינזשעניערן, מען מוז האבען מכשירים צו די עקספערימענטען, מען מוז האבען אן'אומזאץ-קאפיטאל אויף דורכצופיהרען די פראקטישע ארבייט.

און דאך... די פאנטאזיע איז געווארען א ווירקליכקייט; דער טרוים האט בעקומען בלוט און פלייש.

עס איז ענטשטאנען און אויסגעוואקסען אן אנשטאלט, פערזארגט מיט נויטיגע מכשירים, עס זענען געשאפען געווארען אייגענע לערן-ביכער, — א פראגראם, א יודישע טערמינאלאגיע. מען האט דערוויזען, אז מען קען לערנען אין יודיש נישט נאר מאטעמאטיק, נאר אויך ספעציעלע טעכנישע לימודים.

פון וואנען האבען זיך גענומען די נויטיגע מאטעריעלע מיטלען?

דער גרעסטער טייל איז געקומען פון דער שטיצע פון דער געזעל. „ארט", צו וועלכער דער טעכניקום געהערט, טיילווייז פון שכר-לימוד פון די שילער, טיילווייז פון קליינע צושטייערס פון שטאט, און... טיילווייז די חובות פון די לעהרער.

אזוי איז געוואקסען די צאל-מאשינעס, עס איז געוואקסען די צאהל אינסטרוקטארן, די צאהל אינזשעניערן-לעהרער; עס איז געוואקסען די צאהל שילער.

וואס פאר א ציל האט דער טעכניקום?

געבען א טעכנישע אויסבילדונג, דערפיהרען די שילער צו א מדרגה פון זעלבסטשטענדיגע ארבייטער אין פאבריקען, טעכנישע ביורא'ען פאר צייכנערישע ארבייט; אויסבילדען פון זיי פערשטענדיגע מיטארבייטער פון פראקטישע אינזשעניערן, זיי זאלען קענען אויפשטעלען ארבייטס-צייכנונגען, רעפארירען פערברענטע עלעקטרישע מאטארן, איינשטעלען עלעקטרישע צענטראלעס און אז. וו.

די בעדייטונג פון טעכניקום פאר'ן יודישען ארבייטס-מאן איז נישט נאר אין דעם, וואס די איינצעלנע פערזאנען זאלען זיין פעהיג צו פערנעמען זיך מיט פראדוקטיווער ארבייט, ווי דאס איז די אויפגאבע פון די שול-ווארשטאטען, נאר אויך, און דאס איז אפשר דאס וויכטיגסטע, צוגרייטען קאדרען פון טעכניקער, אלס א צענטער, ארום וועלכען עס זאלען זיך קענען גרופירען יודישע ארבייטער, פאכמענער אין ענגען זין פון ווארט, און וואס קענען נישט געפינען קיין נאכפראגע אויף זייער ארבייט ביי די עקזיסטירענדיגע בעדינגונגען, ווען די מייסטערס זענען הויפטזעכליך קריסטען.

דערצו פיהרט צו דער טעכניקום דעם שילער.

פון א 15-יאהריגען יונגעל, וואס האט געענדיגט א פאלקס-שול, בילדעט ער אויס א בעוואוסטזיניגען איינגענער, וואס ארבייט אויס אליין פראיעקטען אויפ'ן מעכאנישען און עלעקטראטעכנישען געביט, רעכענט אליין אויס אלע טיילען און שטעלט צוזאמען דעם גאנצען פראיעקט פון הויב-מאשינעס, עלעקטרישע צענטראלעס פאר גלייך- און וועקסעל-שטראם.

און דאס בעוויזט ער אויפצוטון אין פערלויף פון 3 יאהר.

דאס איז א כשוף מאכעריי פאר אלע אנדערע חוץ יודישע קינדער, — דאס האבען ארויסגעזאגט נישט איינמאל ספעציאליסטען-אינזשעניערן, וואס האבען בעזוכט די אויסשטעלונגען פון די פראיעקט ארבייטען, ווי אויך די אויסגעארבייטע מעכאנישע און עלעקטראטעכנישע מאשינעס.

דער טעכניקום האט שוין ארויסגעלאזען איבער הונדערט יודישע טעכניקער. א בעדייטענדער טייל פון זיי האט זיך שוין איינגעארדענט און ארבייטען אויפ'ן טעכנישען געביט אין פוילען און אפילו אין אויסלאנד.

אבער קיין טעכניקום אין דער וועלט, קיינע אפילו הויך-טעכנישע שולען קענען נישט ארויסלאזען קיין פולקאם צוגעפאסטע ארבייטער, זיי זאלען קענען גלייך פערנעהמען דעם געהעריגען ארט אין דער פראדוקציע. די אבסאלווענטען מוזען זיך נאך פריהער איינאיבען אין דער ארבייט.

אין אויסלאנד ווערט דאס דערגרייכט דערמיט, וואס די שילער, וואס קומען אן אין די טעכניקומס מוזען שוין פריהער דורכמאכען א גרויסען (2—3 יאהריגען) סטאזש אין די פאבריקען. דא ביי אונזערע בעדינגונגען איז דאס אן אוממעגליכקייט, דערצו איז נאך פוילען נישט דאס הויך-ענטוויקעלטע ווירטשאפטליכע לאנד, וואס זאל קענען גלייך בעשעפטיגען נאך נישט אין אלע הינזיכטען צוגעפאסטע טעכניקער.

מען מוז דעריבער שאפען ווארשטאטען, וואו די, וואס ענדיגען דעם טעכניקום, זאלען קענען אנווענדען זייערע קענטנישען און דער זעלבער צייט שוין קענען וואס נישט איז פערדינען. מען מוז גרינדען טעכנישע ביורא'ען, וואו די זעלבע שילער זאלען קענען אונטער דער אנפיהרונג פון אינזשעניערען אויספיהרען פערשידענארטיגע בעשטעלונגען א. אז. וו.

דאס איז דער ערשטער נויטווענדיגסטער שריט, וואס זאל דערגענצען די ארבייט פון טעכניקום פאר די שילער.

אבער דערצו מוז מען האבען מיטלען.

עס פערשטעהט זיך, אז אזעלכע מיטלען קען איין שטאט נישט שאפען. דער יודישער טעכניקום איז דער איינציגער פאר גאנץ פוילען, און זאמלען מיטלען מוז זיין א געמיינזאמע אקציע פון גאנצען לאנד. היינט צו טאג איז שוין נישטא כמעט קיין איין שטאט אדער שטעטעל פון פוילען, וואס זאל נישט האבען איהרע קינדער אין טעכניקום. אלע מוזען דעריבער אנשטרענגען זייערע קרעפטען צו זאמלען דעם גרונד-קאפיטאל פאר אזעלכע ווארשטאטען.

פון אנהויב פאר א קלענערער צאהל, דערנאך פאר א גרעסערער, ביסלעכווייז וועט וואקסען אזא אונטערנעהמונג.

דער טעכניקום האט שוין איצט א בעשטימטע רענאמע, זי וועט וואקסען ווייטער, גרעסער, ברייטער. בעשטעלונגען קענען זיך בעקומען פון פערשידענע ערטער. די בעדייטונג וועט וואקסען.

יעדער גראשען האט זיין ווערט, יעדער גילדען וועט זיין א גרונד-שטיין פאר אזא וויכטיגער אונטערנעהמונג; די געלד-מיטלען, וואס מען דארף דערצו האבען, זענען פון אנהויב נישט אזוי גרויס: די ווארשטאטען וועלען זיין אין בנין פון טעכניקום און זיך בענוצען מיט זיינע מכשירים און איינריכטונגען.

דער טעכניקום טאר זיך נישט אפשטעלען אין זיין ענטוויקלונג.

צי איז מינ. מערזשינסקי א געזעץ-ליבער מיניסטער?

סענסאציאנעלער ארטיקעל פון אדוו. האניגוויל.

אין דעם לעצטען נומער פון „געזעטא סאנדאווא ווארשאווסקא", האט דער בעריהמטער פוילישער פערטיידיגער, אדוו. לודוויג האניגוויל, אפגעדרוקט א סענסאציאנעלען ארטיקעל וועגען דער פעראָרדנונג פון פאסט-און-טעלעגראפען-מיניסטער מיעדזשינסקי וועגען די ליטשניקעס.

אין אנהויב פון זיין ארטיקעל שטעלט זיך אפ אדוו. האניגוויל אויף דער געזעצליכער זייט פון דער עקזיסטענץ פון פאסט- און טעלעגראפען-מיניסטעריום. ווי בעקאנט, איז דאס דאזיגע מיניסטעריום דעם 5-טען דעצעמבער 1923 י. סקאסירט געווארען און עס איז פערוואנדעלט געווארען אין א גענעראל-דירעקציע פריהער ביים האנדעלס מיניסטעריום און שפעטער ביים קאמוניקאציע-מיניסטעריום.

ערשט דעם 19 יאנואר 1927 י. האט דער מלוכה-פרעזידענט פערעפענטליכט א פעראָרדנונג, לויט וועלכער עס ווערט איינגעשטעלט דער אמט פון פאסט-און-טעלעגראפען-מיניסטער.

די דאזיגע פעראָרדנונג איז אבער דורך דעם סיים סקאסירט געווארען און אין דעם מלוכה-ביודזשעט, וואס איז אנגענומען געווארען דעם 22-טען מערץ ד. י. עקזיסטירט בכלל נישט קיין שום פאזיציע פון קיין פאסט-און-טעלעגראפען-מיניסטעריום, קאן במילא קיין שום רייד נישט זיין, אז דער פאסט-און-טעלעגראפען-מיניסטער זאל ארויסגעבען וועלכע עס איז פעראָרדנונגען.

ווייטער ווייזט אויף אדוו. האניגוויל, אז די עקזיסטענץ פון פאסט-און-טעלעגראפען-מיניסטעריום, איז אין סתירה מיט דער קאנסטיטוציע, לויט וועלכער די ביודזשעט-פראגען בעשליסט נור דער סיים און סענאט.

היות דער סיים און סענאט האט קיין שום ביודזשעט אויף קיין פאסט-און-טעלעגראפען-מיניסטעריום נישט בעשטימט, פרעגט אלזא דער מחבר פון דערמאהנטען ארטיקעל, אויף וואס פאר א סמך און פון וועלכען געלדער עס ווערט אויסגעהאלטען דאס דאזיגע מיניסטעריום. דערביי בעטאנט אדוו. האניגוויל, אז אנ'אינסטיטוציע, וואס האט נישט קיין אפיציעל-בעשטימטען ביודזשעט, איז נישט קיין מיניסטעריום און דער לייטער פון אזא אינסטיטוציע — איז נישט קיין מיניסטער.

א פעראָרדנונג, וואס ווערט אונטערגעשריבען דורך א מיניסטער, וואס בעזיצט נישט קיין פאזיציע אינם מלוכה-ביודזשעט, האט דעריבער קיין שום ווערט — ענדיגט אדוו. האניגוויל זיינע אויספיהרונגען.

דער דאזיגער ארטיקעל איז באמת א סענסאציע און בעווייזט קלאר, אז גלייך נאכדעם ווי דער ענין וועגען די ליטשניקעס וועט איינפליסען אין העכסטען אדמיניסטראטיווען טריבונאל, וועט די פעראָרדנונג פון מיניסטער מיעדזשינסקי סקאסירט ווערען.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maja 16,
Telefon 11-24
אינערליכע- און קינדער-קראנקהייטען.
נעמט אן פון 7—8, זונטאג פון 3—4

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראנקהייטען, מאגען- און לונגען- און הארץ-קראנקהייטען, בעשטראהלונגען מיט קינסטליכע בערג-זון.
נעמט אן פון 3—4 נאכמיטאג און פון 4—5
דער לעמשניצע „וועלקא".

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאנא 43, טעל. 41-82
ספעציאליסט פאר הויט, מענערישע און מי-נער-שוועכע קראנקהייטען
מיט פאלגנגקווארץ-לאמפען (קווארץ-אויספאטל)
נעמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אוונד.

די, וועלכע אזעף האט פערראטען.

בעארבייט פאר'ן „נייעם פאלקסבלאט" לויט פערשידענע מאטעריאלען פון ל. בראנט. (114

די גרויסע דורכפאלען אין יאהר 1905

אין יאהר 1905 ענטוויקעלט אזעף א גראנדיעזע ארבייט אלס רעוואלוציאנער — אין דער פארטיי און אלס אגענט-פראוואקאטאר — אין דער אכרענע. דער בלוטיגער 9-טער יאנואר אין פעטערבורג איז געווען א סיגנאל פאר דער אויפברויזונג פון דער רעוואלוציאנערער כוואליע, וואס האט זיך שוין פונאנדערגעלאזט ברייט און טיף איבער'ן גרויסען רוסלאנד. פאר די רעוואלוציאנערע פארטייען זענען געשטאנען קאלאסאלע אויפגאבען.

די סאציאל-רעוואלוציאנערען האבען אויפגעפאדערט דאס לאנד מיט'ן אטענטאט אויפ'ן גרויספירשט סערגעי אלעקסאנדראוויטש. דער אטענטאט איז צוגעגרייט געווארען — אונטער דער אלגעמיינער לייטונג פון אזעוו'ן — דורך סאווינקאוו'ן און איז ד. 4-טען פעברואר אויסגעפיהרט געווארען דורך קאליאיעוו'ן. קאליאיעוו'ן האט מען ארעסטירט און אויפגעהאנגען, די איבעריגע אנטיילנעהמער — סאווינקאוו, מאיסעיענקא און דארא בריליאנט איז געלונגען זיך אויסצובעהאלטען. סאווינקאוו איז תיכף אפגעפאהרען קיין זשענעווע, דארט האט אויף איהם געווארט אזעוו, וועלכער האט איהם מיטגעטיילט, אז ער איז צוגעקאאפטירט אלס מיטגליד פון צענטראל-קאמיטעט.

קיין זשענעווע איז דעמאלט אויך געקומען דער בערימטער פיהרער פון די פעטערבורגער ארבייטער דער גלח גאפאן, אין בעגלייטונג פון זיין נאהענטסטען פריינד און מיטארבייטער, דעם אינזשיניער פון פוטילאווער זאוואד פיאטר (פנחס) רוטענבערג. ביידע האבען צו דער צייט געהערט צו די סאציאל-רעוואלוציאנערען, און אין זשענעווע האבען די לידערס פון די ס.-ר. אפגעהאלטען מיט זיי בעראטונגען וועגען ארגאניזירען א בעוואפנטען אויפשטאנד אין רוסלאנד.

אזעוו האט געהערט צו די ווייניגע, וועלכע האבען זיך באלד פון אנהויב בעצויגען נעגאטיוו צו גאפאנ'ען. די פראגע וועגען א בעוואפנטען אויפשטאנד מיט דער הילף פון גאפאנ'ען איז אבער אנגענומען געווארען דורכ'ן צענטראל-קאמיטעט. רוטענבערג'ן איז איבערגעגעבען געווארען צו שאפען א בעזונדערע ארגאניזאציע אויף צוצוגרייטען די מאסען צו א בעוואפנטען קאמף, און ער איז צוזאמען מיט חיים הערשקאוויטש'ן, באריס גארפסאנ'ען און אננא סעוואסטיאנאווא'ן מיט דעם ציל אפגעפאהרען קיין רוסלאנד. גלייכצייטיג איז בעשלאסען געווארען צו קויפען די שיף „דזשאן קראפטאן", אנלאדעווען די שיף מיט ליטעראטור און געוועהר און שיקען זי אין די האפענס פון באלטישען ים, וואו דאס געוועהר האט געדארפט צוטיילט ווערען. געלד אויף דער דאזיגער אונטערנעהמונג איז דעריהאלטען געווארען פון א בעזונדערן פאנד פון א מיליאן פראנק, וועלכע ס'האט איבערגעגעבען די רעוואלוציאנערע פארטייען קאני ציליאקוס, דאס געלד איז געזאמעלט געווארען אין אמעריקא. אין די אלע ארבייטען, אין צוגרייטען א בעוואפנטען אויפשטאנד, אין בעזארגען געוועהר פאר די אויפשטענדיגע האט אזעוו גענומען א טעטיגען אנטייל.

אבער אזעוו איז געווען א פראוואקאטאר, און אין פריהלינג 1905 הויבען זיך אן מורא'דיגע דורכפאלען פון די ס.-ר. אין דער נאכט פון 16 אויפ'ן 17-טען מערץ ווערען דורכגעפיהרט גרויסע רעוויזיעס אין פערשידענע שטעדט פון רוסלאנד און עס ווערען געמאכט מאסען-ארעסטען צווישען די פארטיי-מיטגלידער. אין מאסקווע און אין פעטערבורג ווערען ארעסטירט די וויכטיגסטע מיטגלידער פון דער קאמפס-ארגאניזאציע: וואלאשענקא — איוואנאווסקאיא, וועלכע האט זיך בעטייליגט אין אטענטאט אויף פלעהוע'ן, דולעבאוו, וועלכער האט דערשאסען דעם אופימער גובערנאטאר באגדאנאוויטש און וועלכער האט אויך אנטייל גענומען אין אטענטאט אויף פלעהוע'ן, מאיסעיענקא, סאפיא לעאנטיעווא (א מיידעל פון דער העכסטער רוסישער אריסטאקראטיע; זי איז געווען א הויף-דאמע און האט געוואלט אויספיהרען אן אטענטאט אויפ'ן צאר בעת א באל אין קייזערליכען הויף), באריס מאדוויצקי, וואסילי שוללעראוו, טראפימאוו, סערגעי און נאדיעזשדא באריסאוו, בארישאנסקי און פיל אנדערע.

אויף דער פריי זענען פון די פיהרענדע פערזאנען אין דער קאמפס-ארגאניזאציע געבליבען בלויז סאווינקאוו, דארא בריליאנט און אזעוו. אזעוו האט גענומען אויף זיך די שווערע און פעראנטווארטליכע ארבייט פון צוריקאויפשטעלען די צעשטערטע קאמפס-ארגאניזאציע, פון ווערבירען פאר איהר נייע כוחות. געוואוינט האט אזעוו דעמאלט אין דער שווייץ, אין ציריך אדער אין זשענעווע, טיילמאל פלעגט ער זיך ארויסכאפען אויף קיין פאריז. ווערבירענדיג מיטגלידער פאר דער קאמפס-ארגאניזאציע, האט אזעוו אויך נישט פערנאכלעסיגט אנדערע ארבייטען, דער עיקר דאס בעזארגען ליטעראטור קיין רוסלאנד. איין טראנספארט ליטעראטור האט ער ארגאניזירט און פערלעגט מיט שמאלץ. אבער די הויפט-ארבייט זיינע איז געווען די טעכניק פון טעראריסטישען קאמף און דאס טראנספארטירען געוועהר קיין רוסלאנד.

ווען די דאזיגע ארבייט איז געווען שוין ווי געהעריג אויסגעשטעלט, איז אזעוו אפגעפאהרען קיין רוסלאנד, דאס מאל שוין אונטער א נייעם פסעוודאנים „איוואן ניקאלאיעוויטש".

(פארטזעצונג קומט)

SPLENDID

.20 נאַרוטאָוויטשאַ 20

1) **ריקיראַטס-טראַגעדיע**

מײַסטערסטענדע לעבענס-דראַמע, געשאַפן אויפ'ן גרונד פון אנ'אומגעהערטען זעלטענעם אויטענטישען ציפער.

אין די הויפּט-ראָלען די בעריהמטע און איבעראל בעליבטע ארטיסטען:

Paweł Richter i Alfred Abel

היינט און פאלגענדע טעג! 8-מער גרויסער דאפּעלטער 2-שעה'דיגער פּראָגראַם!

2) **די גרעפינס אויף דער ריוועריע**

ערָאָטישער פילם אין 12 אַקטען.

פלאושע פון מיליאנערען. דער ליבעס-האטעל.

טראַגעדיע פון אַ גײַסט-צוגעפאַסט חתונה-פּאָרל. — אין די הויפּט-ראָלען:

Mary Kid, Elga Bring i George Alexander.

סימפאָנישער אָרקעסטער אונטער לייטונג פון ה' א. משודנאָווסקי.

דער זאָל איז מעכאַניש ווענטילירט.

פון 1½—3 נאָכמ. זענען די פּרייזען פון פּלעצער 50 גר. און 1 זל.

״יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רעדאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטפֿערען אויף יורידישע אָנפֿראַגען, וואָס ווערען צוגעשיקט נאָר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

5844. ק. ר. צ.

איהר קאָנט דעם שווער נישט צווינגען, אַז ער זאָל מעלדען דאָס איבערגעבליבענע נאָך זיין ווייב טויט קינד. דאָס קינד קאָן אָנדערש נישט געמעלדעט ווערען, ווי נאָר אויף אייער נאָמען.

5845. שולץ.

באַלד אין דער דעקלאַראַציע ביים אויסקויפען אַנ'ארבייטס-פּאַטענט דאַרף באַמערקט ווערען, אַז דער אונטערנעהמער וועט קיינעם נישט בעשעפטיגען אָדער בלויז 1 געזעלען, עווענטועל 2 לערן יונגלעך. פונדעסטוועגען אויב איהר אַרבייט אַליין אָהן געזעלען דאַרפט איהר פאַרט לויט'ן פּונקט 5 אַרט. 8 פון אינדוסטריע-שטייער קיין אַבראָטאָווע נישט צאָהלען. איהר דאַרפט דערלאַנגען אַ רעקורס.

קופאָן.

יורידישע אָפּטיילונג פון „נייעם פאָלקסבלאַט"

מיט דערלאַנגען אַנ'אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה דאַרף צוגעלייגט ווערען דער קופאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אַריינגעגעבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופאָן וועט מען ענטפערן נאָר בענעבען תּורען.

גילטיג דעם 24. יולי 1927.

5843. ליטמאַן פון טאַרגאָווע 37 און אַנדערע.

אויף איבונגען ווערט מען גערופען יעדע 2 יאָהר, נאָר אויף אייך, אַלס געוועהנליכען שערעגאָוויעץ, איז די פאַראָרדנונג וועגען רופען אויף איבונגען די רעזערוויסטען פון יאָהר-גאַנג 1898 סיי ווי נישט חל.

Obwieszczenie.

Magistrat m. Łodzi podaje do publicznej wiadomości, że zgodnie z art. 30 ust. 2 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 r. o rozbudowie miast (D. U. Rz. P. No. 42, poz. 372) podział nieruchomości, położonych w granicach administracyjnych m. Łodzi, nastąpić może tylko na podstawie planu podziału, zatwierdzonego przez Magistrat m. Łodzi i że przed uzyskaniem tego zatwierdzenia nie mogą być dokonywane wpisy hipoteczne podziału nieruchomości, a umowy w sprawie odstąpienia części nieruchomości nie mają mocy prawnej.

Podania o zatwierdzenie planu podziału nieruchomości należy składać w biurze Wydziału Budownictwa Magistratu m. Łodzi, Plac Wolności No. 14, III piętro, pokój 41.

Łódź, dnia 22 lipca 1927 roku.

PREZYDENT m. ŁODZI

w/z (—) **W. Groszkowski.**

536

OLEJ GAZOWY

(ROPA NAFTOWA)

do pędzenia motorów poleca ze składu

w pierwszorzędnych gatunkach

„ELIBOR" Sp. Akc. Handl.-Przem. „Ł. J. Borkowski"

Oddział w Łodzi **ul. Kilińskiego 72,** tel. 172 i 173.

Dr. med.

A. MAZUR

נאַרוטאָוויטש (דזשעלנאַ) 44

אויערען און האלז קראַנקהייטען

שטימע און שפּראַך-פעהלערן

(שטאָטלען א.ז.ח.) נעמט אָן

פון 12—2 און פון 6³⁰—8 אָוו.

Dr. med.

K. Fiszman

26 צעגעלניאַנאַ 26

טעל. 51-77

צוריקגעקערט

נעמט אָן פון 6—8 אָוו. 628

דאָס ביוראָ „LOKATOR" איז געוואָרען איבערגעטראַגען פון דער גאַס. פון אנדרזשעיאַ 11 אויף דער פּיעטריקאָווער 107, (אין הויף, פּאַרטער, רעכטע אָפיצינע)

דאָס ביוראָ איז טעטיג פון 8 אַ זייגער פריה איז 3 אַ זייגער נאָכמיטאָג

אומזיסטע יורידישע בעראַטונגען פאַר מיטגלידער—מאָנטאָג און מיטוואָך פון 7—8 אָוונט. שבת פון 2 ביז 3 אַ זייגער נאָכמיטאָג אין זעלבען לאָקאַל.

591

אין פלאַמען פון ליבע און האַס

(70 (ראָמאַן).

זיי האָבען קאַרלען מיטגענומען מיט זיך.

אין דעם מאָמענט, ווען זיי האָבען זיך געקליבען אַרויסצוגעהן פון שטוב, האָבען אָפּגעהילכט גייע שאָסען. עס האָט זיך דערהערט אַנ'אַלאַרם פונ'ם רוסישען מיליטער.

דער גאַנצער גאַרניזאָן, וואָס איז געשטאַנען אין שטאָט איז געקומען צולויפען צו הילף. די עסטרייכישע פרייע שיסערס זענען פון אַלע זייטען אַרומגערינגעלט געוואָרען.

זיצענדיג פריהער אויפ'ן דעק פונ'ם ברוגען האָט קאַרל דערהערט די אָנקומענדע שנעלע טריט פון די רוסישע אָפּטיילונגען.

דאַן איז ער אַרויס פון זיין בעהעלטעניש.

ער א'ז צוריק אַוועק אין שטוב, און געהאַט די געלעגענהייט צו הערען ווי יהודית האָט זיך אָדורכגע'טעה'ט מיט קורט'ן.

— מיר זענען קאַפּוט! — האָט אויסגערופען מאַקס.

— לאָמיר שנעלער אַנטלויפען מיט'ן פאַבריקס-הויף! — האָט גע'צעה'ט העניעק — די פּאַניעס קומען דאָך אָן מיט'ן גאַרטען.

און ביידע ברידער, האָבען, מיינענדיג, אַז קורט לויפט זיי נאָך, זיך גענומען לויפען מיט אַלע כוחות.

קאַרל איז געבליבען אויפ'ן אָרט מיט יהודית'ן און מיט קורט לצווענטאַל'ן.

צו זיי האָט געבראַכט דער מורא'דיגער הילדעקלאַנג פונ'ם קאַמף.

קאַרל האָט אָנגעקוקט יהודית'ן:

וואָס, אַ שפּיגעל, וועט זי איצט טון, ווען דעם געוועזענעם חתן איהרען דראָהט אַ סכנה?

זי, ווידער, איז געווען מורא'דיג צורודערט. איהר האָט זיך אויסגערוכט, אַז אָט-אָט ווערט איהר דער מוח צוועבט...

איין וואָרט קאָן דאָך איהר אַרויסגעבען.. איין תּנועה אַפילו...

— קורט — האָט זי געזאָגט — אויב דו ווערסט תּיכף נישט אַנטלויפען, ביזטו אין אַ טויט-געפאַהר... די רוסען האָבען קיין רחמנות נישט אויף פריוויליגע...

— מילא, זאָל זיין, ווי ס'וועט זיין! עס אַרט מיך נישט דער טויט!

— קורט...

— איך בעט, מ'זאָל נישט רחמנות האָבען אויף מיר!

— וועמען קאָן נוצען ברענגען דיין טויט?

דער יונגער לעווענטאַל האָט געוואָרפען אַ האַס-פולען בליק אויף קאַרלען.

— ביז נערעכט, יהודית!.. איך וויל לעבען... לעבען אַזוי לאַנג כל זמן איך וועל נישט האָבען ערלעדיגט מיין חשבון מיט דעם הער..

— מטפּ'ס! — האָט זיך רוהיג אָפּגערופען קאַרל.

קורט איז פערשוואונדען געוואָרען דורך דערזעלבער טיר, מיט וועלכער עס זענען פריהער אַנטלאָפען די ברידער לוריע.

דאַן האָט קאַרל צוגעצויגען צו זיך יהודית'ן און בעדעקט מיט קושען איהר אייז-קאַלטען, כמעט אָפּגעשטאָרבענעם פּנים.

— און איך האָב שוין געצווייפעלט אין דיין ליבע! — האָט ער אַרויסגעשעפּטשעט.

— און איצט?

— איצט בין איך זיכער!

דערווייל האָבען זיך היגטער דער טיר דערהערט ניכע טריט, און קורט איז ווידער אַריינגעקומען.

— נישטאָ קיין אויסגאַנג!.. איך בין געקומען שטאַרבען לע'ם דיר!

די שיסעריי האָט זיך פער'אָמטערט. קורט איז געווען אָהן געוועהר.

מיט דערזעלבער שנעלקייט, וואָס די עסטרייכער האָבען זיך די רוסען דערנעהנטערט.

— שטאַרבען! — האָט יהודית פערצווייפעלט אויסגערופען

— שטאַרבען צוליב מיר! לע'ם מיר! איך וויל עס נישט!.. דיין בלוט וועט פאַלען אויף מיין לעבען און וועט אָוועקרויבען מיין רוה!.. קוק.. דאָרטען — האָט זי אָנגעוויזען אין גאָרטען אויף די רואינעס פונ'ם ברוגען — דאָרט וועסטו זיך קאָנען בעהאַלטען!

קורט איז אַרויסגעלאָפען אין גאָרטען און איז אַריינגעשפּרונגען אין ברונען.

אין קאַרלען האָט זיך ווידער אַריינגעשלעגעלט דער פער דאַסט.

— וואָס געהט דיך אָן דאָס לעבען פון דעם דאָזיגען מענשען?.. וואָס שייך מיר, וואָלט מיך נישט אָנגעהויבען צו אַרען, ער זאָל אַוועקגעהן אין דער בעסערער וועלט...

— וואָס הייסט?.. ער איז דאָך אַנ'אומזעריגער?.. אַנ'עסטרייכישער זעלנער!

— פאַר מיר איז ער אַזוי גוט, ווי גאָרנישט! פאַר מיר איז ער נישט מעהר ווי דער מענש, וועלכען דו האָסט ליב געהאַט, און... דעריבער איז ער מיין שונא!

און דריקענדיג דאָס מיידעל ברוטאַל פאַר דער האַנד האָט ער אַ קריך געטאָן מיט די צייהן:

— זיי זיך מודה...

— אין וואָס?

— אַז דו האָסט איהם נאָך ליב!

— אָבער איך שווער דיר...

ער האָט זי אָפּגעשטויסען פון זיך.

ער איז געפאַלען אויף אַ געוויסען געדאַנק, און וועט זיך טאַקי באַלד איבערצייגען, צו קאָן מען איהר גלויבען.

די שיסעריי האָט זיך שוין געהערט בלויז פון דער ווייטע. ווייזט אויס, אַז די רוסען האָבען שוין נאָכגעיאָגט די אַנטלויפענדע שיסערס.

דער זילבערנער שיין פון דער לבנה האָט בעלויכטען די צעוויסטעטע חיה'שע בייזקייט פון מענש.

עטליכע זעלנער האָבען אַרומגעזוכט און גענישטערט אין שטוב. זיי האָבען אַרומגערינגעלט קאַרל'ען און יהודית'ן, און מיט אַנ'אויסטערלישער ווילדקייט האָבען זיך אויף זיי אַ שאָט געטאָן קללות און חרפות. די שנאה האָט זיך צוהוליעט.

קיין סך קרבנות אין מענשען איז נישט געווען.

אין גאָרטען האָט מען איצט נישט געזעהן קיינעם נישט.

אַ רוסישער אָפיציר האָט אָנגעהויבען צו שטעלען פראַגען קאַרל'ען אין אַ שלעכטער דייטשער שפּראַך, און קאַרל, ווידער, וועלענדיג זיך איינקויפען ביי דעם דאָזיגען אָפיציר האָט געענטפערט אויף רוסיש. די רוסען האָבען בסך הכל בעשולדיגט, אַז ער האָט צוגעהאָלפען צו אַנטלויפען די פריוויליגע שיסערס.

האָט זיך קאַרל פערטיידיגט, ווי ער האָט נאָר געקאָנט, אָבער איבערצייגען זיי איז געווען אַ שווערע זאַך.

(פאָרטזעצונג קומט).

אכטונג, סוחרים!

אלטע וועש פאר שניידער, סוחרים א. אז. וו.
צו ביליגע פרייזען פון דער ערשטער האנד
ווערט פערקויפט אויף **Solna 11.** 585

מעבעל איך קויף און פערקויף
ריזועטעס, פעלצען, ניי מאשינען, גארדעראבען, שאפע-
זיגען א. ז. וו. און צאהל די העכסטע פרייזען
א. ווייצמאן נארוטאוויטש 19 (דזשעלנא)
אין מעבעל-געשעפט, (פרזעגאנג-וואזינגע שטיבקומיט 29)
ניי פיר איז שטענדיג דא פערט. גענוצטע מעבעל
איך געשען צושטאנד צו פערקויפען. 1503

אנ'אוצר פאר עלטערן
ווענען נעזונדע און פרייליכע קינדער!

הויגיענישער פודער
„DODO"
איז דאס ווירקזאמסטע מיטעל נעגען אלע אפבריהען און
פערווינדען זיך פון קינדער-לייב, אונענטבעהרליך ביי
ראציאנעלע קינדער-פלעגע.
דער ביליגער מיטען אלע מיטערס נוצען נאר **„DODO"**
אויסגעארבייטונג פון קאסמעטישען לאבאראטאריום
„MIXTA" w ŁODZI
פרייז **50** גר. א שאכטעל.
בעקומען זיך אין אלע אפטייקען, דראגעריעס און פערפומעריעס

טליתים-פאבריק
גרויסערטיגע פון וואלענע, האלב-וואלענע זיידענע טליתים פאר
ערקויפט, ווי אויך טליתים-קטנים האמ און דעטאיל מיט אויסער-
ציגונג, אויך גארטלען, שפאניעס און ציצית
צו בעקומען ביליגער ווי איבעראל
ביי **א. ה. ציטרינאווסקי, קאמיענא 4.**
אין צוזאמען מויער פערמער. קומט און איבערציוגט אייך! 598
בעמערקונג: מ'וערען אויך אנגענומען אלטע טליתים צו וואשען.

יהי אור!
עלעקטרישע ושארובקעס די בעסטע מאר-
קעס, אויך אלע עלעקטרישע ארטיקלען, קויפט
זיך אמביליגסטען ביי
מ. זענדעל, פלאץ וואלנאשטשי 9 (נייער מארק)
רוג נאוואמיעסקא, פראנט-געוועלב.
בעמערקונג: אננאהמע פון עלעקטרישע אינ-
סטאלאציעס און אלע ארט פראטאקאלען פון די
עלעקטראווניע, אויך רעפעראטורען, קאנצעסיא-
נירט דורך די עלעקטראווניע. 753

LEKARZ-DENTYSTA צאהן-ארצט
St. GELBERG
זאבאדניא 15, טעל. 31-08
פילט נאכן מאדערנסטען סיסטעם ציין און מונד-קראנקהייטען. צאהן-
ציהונג אהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראהלונג, ספעציע-
לער לאבאראטאריום פון קינסטליכע ציין. נעהמט אן פון 9—12
נאכמיטאג פון 3—7 אווענד. ביליגע פרייזען. 1481

אכטונג ה"ה פריזיערס!
מיין פערפומעריע-געשעפט איז פערזעהען מיט
א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע העלנישע
און בלומען-וואסערן צום פרייז פון 4 זל. אקלא,
וועזשעטאל 3 זל., פיקסין—7.80, ווי אויך אלער-
ליי פריזיער-צובעהערע צו קאנקורענץ-פרייזען
מיט אכטונג **J. Drukier**
11 ZAWADZKA 11
קומט און איהר וועט זיך איבערצייגען!

Dr. Józef SZWAJCER
אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
— צוריקגעקומען —
פאמארסקא 7, טעל. 27-84. נעמט אן פון 7-6 נ"מ

דאנטיסט און צאהנטעכניס
י. ביטענסקי
5 קאנסטאנטינער 5
נעהמט אן אלע טאג פון 9 פריה ביז 3 אווענד.
פרייזען ביליג! גאראנטירונג און נעצאהלט

לעזט אויפמערקזאם!
די בעוואוסטע פירמע **Z. Bocian** האט בעניים דעם פערקויף פון **מעבעל**
פון א סך יאהרען
און טאפעציר-אויסארבייטונגען אויף **פעטריקאווער 41** (אין הויף)
צו בעקוועמליכקייטען פון די ברייטע מאסען פון פובליקום, פון די
איינפאכסטע איינצעלנע מעבעל שטיקער ביז צו גאנצע איינריכטונגען.
צוגענגליכסטע פרייזען! בעקוועמסטע בעדינגונגען!
צאלונג, ס'ווערען אנגענומען אלערליי בעשטעלונגען. 934

פארערט איבעראל
נאר פאטענטירטע
פעלד-בעטען
פערזעהען מיט דער פאבריק-מארקע
PALMA-PATENT
פאר וועלכע מיר גאראנטירען.
מיר שטעלען אויך לעבער און פיר פארטיגען אויסוואהל: ניקעל-בעטען, קינדער-בעטען,
מאטראצען, קינדער-וועגעלעך, שאפקאסע און געבעטע מאטראצען.
ביליגסטע פרייזען: רעעלסטע בעהאנדלונגען ביליגסטע פרייזען!
לאדז, פולנאצנא 24.

היילפעדאגאגישע
קורסען
פאר שוואכבעפעהיגטע און
שווערערציהבארע קינדער.
שפראכשטערונגען (שטאמלען,
מויגשטאמען)
Dr. med. A. Szmirgeld
נערווען-ארצט.
עלעקטריזאציעס,
ליכטהייל-באדען.
CEGIELNIANA 6,
tel. 51-89
נעמט אן פון 5 — 7 אווענד.

Dr. ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78
הויט און וועגערישע קראנקהייטן.
רענטגען און ליכט-הייל אנשטאלט.
נעמט אן פון 4—7 אין אווענד.

Dr. med.
STUPEL
Szkolna 12
ספעציאליסט פאר הויט, מאר
און וועגערישע קראנקהייטען,
מאנער-שוואכע, רענטגען-
שטראהלען און קווארץ-ליכט,
עלעקטרא-טעראפיע.
נעמט אן פון 6—9 אין אווענד

Dr. med.
W. Eychner
פרויען-קראנקהייטען
און אקושעריע
זגערזשער 11 טעל. 84-72.
נעמט אן אין דער לעצשניצע
פעטריקאווער 294 פון 12—2
מיטאג און דער היים פון 6-8 אוו.

Dr. med.
BRAUN
פאלודניאוא 28
טעלעפאן 40-26
ספעציאל-ארצט פאר הויט און
וועגערישע קראנקהייטען און
מאנער-שוואכע.
בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט
(האר-אויספאל)
נעמט אן פון 9—12 פריה
און פון 5 — 8 אווענד

‏!אנאנסען
— אין —
„נ. פאלקסבלאט"
האבען דעם
גרעסטען ערפאלג.

ריפסט מעבעל
נישט קיין
בעפאר איהר איבערצייגט אייך נישט, אז אין מאן
מעבעל-געשעפט
גדאנסקא (דלוגא) 44
Ch. ŁAZNIK
נאר ביי מיר קענט איהר **מעבעל** שעהנסטע
קויפען פערשידענע און ביליג.
בעמערקונג: איך קויף אויך פערשידענע מעבעל, דיוואנעס,
פעלצען, ניי-מאשינען, סאמאווארען א. אז. וו.
איך צאהל די העכסטע פרייזען. קומט און איבערצייגט אייך.

צו שטרייכען פוסבאדען, פענסטער און טירען
איז די בעסטע אייל- און לאק-פארב
„ALBALIN"
האט און טריקענט שנעל צו בעקומען נאר ביי
KOSEL i S-ka
הויפט-לאגער
פשעיאזד 8, טעל. 11-21
פיליע: **פעטריקאווער 98, טעל. 15-62.**

והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה ואת?
פארוואס לויפט יעדער אין גיורא פעטריקאווער 17?
ואמרת אליו, זאלסטו איהם זאגען
— אז אין דעם גיורא —
17 פעטריקאווער 17
2-טען הויף, פארטער, דורכגאנג זאבאדניא 52, וואו
מ'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אלערליי בריוו לויט'ן
אוסטעטע, קלאוזולעס, זאבעזפיטשעניעס אויף
אלע שטעדט און פוילען, אפעלאציעס, אפאזיציעס,
אדוואלאניעס, רעקורסען, וועגען פעטער און קא-
מיסאריאט-רושאנדע, ביטעס וועגען דירה און אוישאנד
ראוויטעטש און אין אלע פאליצי-בעצירקען, שותפות-
אקטען, סטאטוטען, אקטען אינטערציזיעס,
אקטען דאראוניעס, קארנע ספראוועס, ווי אויך
איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.
רעכטס-קאנסולענט **י. מאנעלא,**
פעטריקאווער 17, זאבאדניא 52
שנעל, רעעל און ביליג!

בעקאנטמאכונג.
די נייע, צו פערשפרייטען ארבייט צווישען יודישע
פרויען **„PRACA"** וואולטשאנסקא 21 מאכט
דערמיט בעקאנט, אז זי נעהמט אן איינשרייבונגען פון
קאנדידאטקעס אויף פאלגענדע אפטיילונגען:
שניידעריי און האנד-ארבייט.
די קאנצעלאריע איז עפען פון 10 ביז 12 מיטאג.

LEKARZ-DENTYSTA—צאהן-ארצט
M. KARABANOW
זאבאדניא 31 (אין הויף) טעלעפאן 59-09
היילט, פלאמבירט ציהט ציין נאך אהן שמערצען,
קינסטליכע ציין אהנע גומען און רעפעראטורען
ווערען שנעל און ביליג אויסגעפירט.
נעהמט אן פון 9 פריה ביז 8 אין אווענד. 1195
לעטשניצע פרייזען. בעראטונג אומזאנסט.

Znowu można oszczędzać

gdyż ciężkie czasy zmuszają nas niestety do tego. Trudno dziś wszakże nawet o zarobek niewielki. Warto więc pomyśleć o tem, że wyborne „mydło Kołłontay z pralką" jest nietylko tanie, ale nie niszczy drogiej bielizny i chroni nas od nowych i niepotrzebnych zakupów bielizny. Każdy uczciwy kupiec prowadzi „mydło Kołłontay" i chętnie je sprzedaje, wiedząc zgóry, że klientela jego będzie zadowoloną.

1845 גענעראל-פערטרעטער אויף לאדז:
S. B. Redlic, Łódź, Pomorska 19.

Miejski Kinematograf Oświatowy
Wodny Rynek.

היינט און פאלגענדע טעג! — פאר דערוואקסענע!
„וויען, • די שטאט • פון מיינע טרוימען"
8 אקטען פון פראכט און פערוויילונגען מיט **Harry Liedtke, Lilian Harvey i Mary Kid**
פאר יוגענד! אין די הויפטראלען. פאר יוגענד!
„דאס גיהנום פון גאלד"
דראמע אין 8 אקטען.
אויסערן פראגר.: פראדוקציע פון אייזען און שטאל

פאבריק פון
זשיראנדאלען
ווי אויך גאלוואנישע
בראנזיר-אנשטאלט
מ. רידער, לאדז
צעגעלניאנא 33, טעל. 53-41
נעהמט אן אלערליי בעגענשטענדע
צו איבערגילדען, פערזילבערן,
ניקלען, בראנזירען און אקסידירען.
עס ווערען אויסגעפירט אלערליי
רעפעראטורען פון פערשידענע מע-
טאלענע און זילבערנע געגענ-
שטענדע. פינקטליכע אויספירונג.
גוט און ביליג מיט א גאראנטיע פאר דויערהאפטיקייט. 248

לעטשניצע פון דאקטוירים
(ספעציאליסטען)
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אפען פון 9 פריה ביז 7 אווענד

ד"ר וואלינסקי	נאז, האלז, אויערן-קר.	4—3
ד"ר קערשנער	קינדער-קראנקהייטען	12—9½ 5—4
ד"ר שיפמאן	אינערליכע קראנקה.	1—11
ד"ר לובימש	הויט-און געשלעכטס קר.	2—12
ד"ר שמירנעלד	נערווען און גייסטיגע קר.	3—1
ד"ר גאלדבלאט	אויגען-קראנקהייטען	2—12.30
ד"ר עליאסבערג	כוראנישע קראנקה.	— 1
ד"ר בערנשטיין	פרויען און געבורטס-הילף	4—3

ענאליזען, שפראך-שטערונגען, ווי שטאמלען א. ז. וו. רענטגען-שטראהלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראהלונג אפער-
אציעס, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפעראציעס. אויך
געבורטס-הילף — אין שטאט. — אין לאבאראטאריום
ווערען אנגענומען אלע ארט אנאליזען, פון אורין, פלעגמא און בלוט. 2120
אימפונגען געגען שקארלאטין.
בא דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען א
רענטגענישער קאבינעט
עס נעהמען אן:

ד"ר זילבערשטיין	צאהן-ארצט	2—10 נ"מ.
ד"ר לאזשינסקא סמאראגאלסקא	צאהן-ארצט	7—3

קינסטליכע ציין, קראנען, פלאמבען א. אז. וו.
די לעטשניצע איז אויך טעטיג זונטאג.

אנאנסען-פרייז: פאר מעקסט 15 גראשען, פערטעל 20 גראשען, אין טעקסט 40 גר., פערטעל 60 גראשען, נאכ'ן טעקסט 10 גראשען, פריוואט 15 גראשען. — פאר אויסלענדישע אנאנסען 100 פראצענט טייערער. אויסער דער שטאט — 30 פראצענט טייערער.
ווי 5 פילימאנטער - שורה.

אבאנעמענטס-פרייז: אין לאדז: א חודש — 5 זלאטעס, — אויף דער פראווינץ: א חודש 6 זלאטעס, און אויסלאנד מיט 50 פראצענט טייערער. — פער'ן אינלאנד און מערכן פון די אבאנעמענטן איז די רעדאקציע נישט פעראנטווארטליך די אדמיניסטראציע וועט זאך באזשט און צמאכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.